

1 МІЖНАРОДНА НАУКОВА СТУДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СВІТУ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДАТА ПРОВЕДЕННЯ

19-20 травня 2026 року

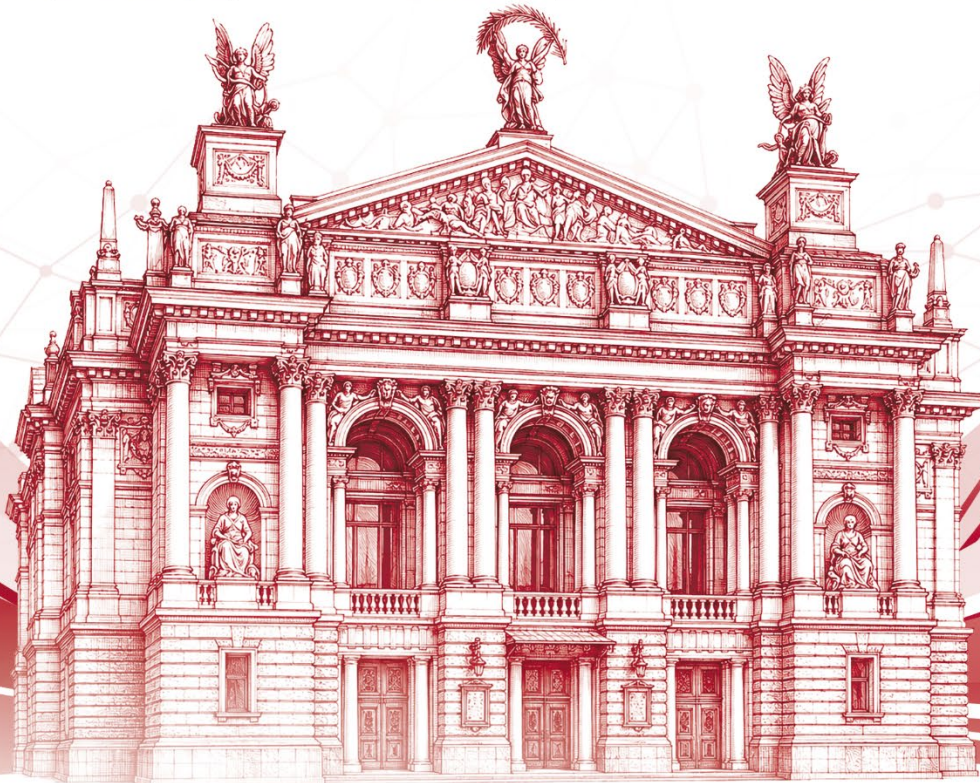
МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ

м. Львів, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА ПЛАТФОРМА

SCIENCE VECTOR

Детальніше про конференцію:

science-vector.com

SCIENCE VECTOR

1 Міжнародна студентська наукова конференція

**«НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО СВІТУ»**

Збірник наукових праць

19-20 травня 2026р.

м. Львів, Україна

УДК 001(08)

DOI: <https://doi.org/10.70286/science-vector.19052026>

Наукові дослідження в умовах сучасного світу. Матеріали 1-ї Міжнародної студентської наукової конференції, м. Львів, 19-20 травня 2026р. Science Vector, 2026.

Міжнародна студентська наукова конференція зареєстрована в базі науково-технічних заходів Державної наукової установи УкрІНТЕІ. Посвідчення №471 від 28.04.26р.

Матеріали конференції опубліковано мовою оригіналу в авторській редакції та в обсязі, поданому авторами. Збірник оформлено й підготовлено до публікації в єдиному стилі без внесення змін до змісту тез доповідей. Відповідальність за достовірність наведених фактів, правильність власних назв, цитат, статистичних даних, спеціалізованої термінології та іншої інформації, викладеної у матеріалах, повністю покладається на авторів.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі згідно з умовами ліцензії CC BY-NC 4.0 International.

© Учасники конференції, 2026
© Збірник наукових праць, 2026
© Science Vector, 2026

Офіційний сайт: <https://science-vector.com/>

ЗМІСТ

Секція: Облік, аудит та оподаткування

Зінов'єва К.А.

Трансформація системи бухгалтерського обліку в Україні в умовах становлення цифрової економіки..... 6

Секція: Маркетинг та реклама

Ковальчук А., Зіміна О.

Вплив реклами лікарських засобів на вибір споживачів..... 11

Менеджмент та публічне управління

Іванюк М.В.

Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на підприємстві..... 14

Секція: Логістика та транспортні технології

Ветров О.Л.

Автоматизація складської логістики як напрям підвищення ефективності підприємств..... 18

Секція: Інформаційні технології та кібербезпека

Чабань Р.Ю., Брежнєв Є.В.

Дослідження та розроблення системи моніторингу фізичної безпеки та захисту малого модульного реактора..... 21

Секція: Інформаційні системи та технології

Бурдай В.М.

Проектування CRM-системи для автоматизації обробки замовлень в E-COMMERCE із використанням сучасних вебтехнологій..... 25

Рибак В.Р., Рибчак З.Л.

NLP-аналіз складності освітніх текстів для людей з когнітивними особливостями..... 27

Секція: Медицина

Романик Р.Р., Сиротинська І.Д.

Наноліпосомальні препарати на основі фосфоліпідів як джерело для створення сучасних лікарських речовин..... 31

Печериця І., Красницька М., Велетень М.

Ефективність застосування Есциталопрам при тривожно-депресивному розладі та його вплив на якість життя пацієнтів..... 35

Секція: Фізична культура, спорт та реабілітація

Василенко К., Мартиненко С.

Вплив фізичної активності на психоемоційний стан студентів..... 39

Секція: Психологія та психіатрія

Байдюк Н.П., Кириченко В.В.

Взаємозв'язок психологічної стійкості та мотивації до саморозвитку осіб різних вікових груп в умовах війни..... 42

Секція: Освіта та педагогіка

Книрша Є.О., Боцула С.П.

Коворкінг як осередок творчого розвитку здобувачів освіти..... 45

Олександрова О.С., Максименко О.В.

Вплив соціальних мереж на навчальну мотивацію студентів..... 48

Секція: Охорона праці та цивільна безпека

Сидоренко М.В.

Профілактика професійного вигорання працівників..... 51

Заревська І.М.

Охорона праці при дистанційній роботі: сучасні виклики та підходи до забезпечення безпеки..... 54

Секція: Культура і мистецтво

Степаненко О.

Література та кінематограф: взаємодія мистецтв..... 56

Секція: Облік, аудит та оподаткування

Трансформація системи бухгалтерського обліку в Україні в умовах становлення цифрової економіки

Зінов'єва Ксенія Андріївна, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня
Науково-навчальний інститут менеджменту і маркетингу
Харківській національній економічній університет ім. С. Кузнеця, Україна

Сучасний цифровий економічний простір характеризується стрімким зростанням обсягу та доступності інформації, інформаційні дані стають ключовим стратегічним ресурсом. Цифрові технології впливають на всі сфери економіки, зокрема й на бухгалтерський облік.

Цифрова трансформація бухгалтерського обліку – це процес інтеграції технологій, цифрових інструментів та автоматизованих процесів у бухгалтерську практику з метою підвищення ефективності, точності й доступності фінансової інформації. Процес цифровізації охоплює використання комп'ютерних систем, програмного забезпечення, інших технологій для збирання й опрацювання інформації, аналізу та звітування про фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання [1].

Традиційні облікові системи трансформуються в інтелектуальні цифрові платформи. Впровадження таких інструментів, як штучний інтелект (ШІ), Big Data, хмарні обчислення та блокчейн, не просто автоматизує роботу бухгалтера, а докорінно змінює архітектуру управління фінансами, забезпечуючи перехід від «обліку за фактом» до «обліку в реальному часі» [2].

Сучасні системи бухгалтерського обліку стають більш інтегрованими, автоматизованими та аналітичними, полегшуючи своєчасний пошук і обробку фінансової інформації. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку відкриває нові горизонти для ефективного управління фінансами, аналізу даних і виявлення фінансових ризиків. Використання новітніх інформаційних технологій дає змогу автоматизувати рутинні завдання, підвищити точність обліку та надавати своєчасну інформацію для прийняття стратегічних рішень [3].

Для України питання цифрової трансформації обліку та контролю стає надважливим в умовах воєнного стану, зумовлюючи критичну необхідність переходу на хмарні сервіси та децентралізовані системи зберігання даних для забезпечення безперервності бізнес-процесів та захисту комерційної інформації. В свою чергу, євроінтеграційний вектор передбачає адаптацію вітчизняного законодавства до стандартів ЄС, вимагає від українських підприємств високого рівня прозорості та відповідності цифровим стандартам звітності [2].

Сьогодні, в умовах стрімкого технологічного розвитку та цифрової трансформації всіх сфер суспільства, бухгалтерський облік та аудит в Україні є ключовим елементом забезпечення фінансової стабільності, ефективного управління ресурсами та високого ступеня довіри з боку бізнесу та інвесторів [3].

Основні фактори, що впливають на цифрову трансформацію обліково-контрольних процесів на вітчизняних підприємствах, можна поділити на чотири ключові групи (табл.1).

Таблиця 1. Фактори впливу на цифрову трансформацію обліково-контрольних процесів

Категорія факторів	Ключові чинники	Сутність і наслідки впливу
Зовнішні та геополітичні	вплив воєнного стану та безпекові ризики	Масовий перехід на хмарні сервери через фізичне нищення офісів, релокацію та ризики окупації. Забезпечення безперервності бізнесу.
	євроінтеграція	Адаптація до стандартів ЄС: впровадження e-Invoicing, формат iXBRL для звітності та системи RegTech.
	дерусифікація програмного забезпечення	Відмова від російського софту на користь українських (BAS, Master, M.E.Doc) та світових (SAP, Microsoft Dynamics) аналогів.
Державно-інституційні	цифровізація державних послуг	Інтеграція з екосистемою «Дія» та системою «Трембіта» для автоматичної перевірки контрагентів та подання звітності.
	електронний документообіг	Законодавче визначення е-підпису та е-документів як повних аналогів паперових, що дає базу для RPA (роботизації).
Технологічні	кібербезпека	Впровадження захисту даних та використання Blockchain для підтвердження достовірності транзакцій в умовах кібератак.
	доступність ІІІ та Big Data	Автоматизація розпізнавання первинних документів та інтелектуальний аналіз ризикових операцій.
Соціально-економічні	кадровий дефіцит	Компенсація нестачі персоналу (через міграцію/мобілізацію) шляхом автоматизації рутинних операцій.
	зміна культури управління	Запит нового покоління менеджерів на Real-time аналітику (доступ до фінансових звітів у режимі реального часу).

Узагальнено автором на основі [2]

Цифрова трансформація бухгалтерського обліку має багато переваг, вона не тільки підвищує ефективність, точність і зручність використання фінансової інформації, а й зменшує витрати та розширює аналітичні можливості [3]. Переваги цифровізації бухгалтерського обліку наведені в табл.2.

Таблиця 2. Переваги цифровізації бухгалтерського обліку

Категорія переваг	Вигоди від впровадження	Результат для бізнесу
Операційна ефективність	Автоматизація рутинних завдань (введення даних)	Економія часу та значне зростання продуктивності праці.
	Скорочення технологічного облікового циклу	
	Спрощення облікових процесів	
Якість та точність даних	Вбудована перевірка на правильність введення	Висока точність і достовірність фінансової інформації
	Мінімізація «людського фактору» та помилок	
	Підвищення надійності звітності	
Економічні вигоди	Зменшення витрат на папір, друк та зберігання	Зниження собівартості облікових функцій та економія коштів
	Оптимізація фонду оплати праці	
	Попередження штрафів через помилки	
Управління та аналітика	Доступ до даних у режимі реального часу (Real-time)	Обґрунтованість рішень та гнучкість управління
	Глибока аналітика та миттєві інсайти	
	Покращення планування та прогнозування	
Комунікації та доступ	Віддалений доступ до інформації 24/7	Мобільність працівників та вихід на новий рівень сервісу
	Оптимізація взаємодії між відділами	
	Покращення якості обслуговування клієнтів	
Безпека та конкурентність	Захист інформації від втрати чи пошкодження	Стабільність бізнесу та висока ринкова позиція
	Формування конкурентних переваг на ринку	
	Покращення технічного інструментарію	

Узагальнено автором на основі [1,3,4,5,6]

Нині найістотніший вплив на трансформування системи бухгалтерського обліку та аудиту зумовлює розвиток таких цифрових технологій, як хмарні технології, великі дані, штучний інтелект і блокчейн [3]. Синергія цих інструментів дозволяє трансформувати бухгалтерську службу з підрозділу, що фіксує витрати, у стратегічний центр прийняття рішень, який мінімізує ризики та прогнозує розвиток бізнесу в умовах невизначеності [1]. Характеристика ключових цифрових технологій та переваги і недоліки їх застосування в системі бухгалтерського обліку наведені в табл.3.

Таблиця 3. Характеристика ключових цифрових технологій

Цифрова технологія	Сутність	Ключові переваги та вплив	Основні ризики та недоліки
Штучний інтелект (ШІ) та Machine Learning	Інтелектуальні алгоритми, здатні до самонавчання та аналізу даних	Автоматичне розпізнавання первинних документів	Можливість алгоритмічних помилок
		Виявлення шахрайства та аномалій	Ризик кібератак на моделі
		Прогнозне моделювання грошових потоків	Низький рівень правового регулювання
Хмарні технології (Cloud Computing)	Надання віддаленого доступу до обчислювальних ресурсів та ПЗ через Інтернет	Мобільність: доступ до обліку 24/7 з будь-якої точки	Залежність від стабільності інтернет-з'єднання
		Зниження витрат на сервери та ІТ-інфраструктуру	Брак абсолютної конфіденційності
		Спільна робота над даними в реальному часі	
Блокчейн (Blockchain)	Децентралізований розподілений реєстр транзакцій, що не підлягає зміні	Незмінність та достовірність даних	Складність та висока вартість впровадження
		Смарт-контракти для автоматичного виконання угод	Обмежена швидкість при великій кількості транзакцій
		Відкритість та високий рівень довіри інвесторів	Проблеми масштабованості
Великі дані (Big Data)	Технології обробки масивів різномірної інформації великих обсягів	Глибокий аналіз фінансових тенденцій	Складність у забезпеченні безпеки та захисту даних
		Перехід від фіксації фактів до прогнозного аналізу	Потреба у потужних обчислювальних ресурсах
		Підвищення обґрунтованості стратегічних рішень	Необхідність у висококваліфікованих аналітиках

Узагальнено автором на основі [1,2,3,4,5]

Таким чином, цифровізація системи бухгалтерського обліку та її інтеграція в інформаційну систему є необхідною передумовою підвищення ефективності діяльності компанії, забезпечення оптимізації бізнес-процесів, зростання мобільності й підвищення якості прийняття управлінських рішень. Цифрові технології є пріоритетом у розвитку бухгалтерського обліку, спроможним перевести його на якісно новий рівень функціонування. Основними перевагами впровадження інноваційних інформаційних продуктів є оптимізація виробничого процесу, забезпечення мобільності в роботі з обліковою інформацією в режимі реального часу, транспарентність операцій, зростання рівня довіри з боку інвесторів, економія часу та уникнення помилок [4].

Подальша трансформація вітчизняного бухгалтерського обліку та аудиту в цифровому економічному просторі є важливим кроком у розвитку фінансових ринків країни та буде сприяти підвищенню міжнародної конкурентоспроможності українських компаній [4].

Список використаних джерел

1. Ченаш, В. С., Абрамов, А. П., Шебештень, Е. Г. Розвиток бухгалтерських систем в Україні під впливом цифрових технологій. *Актуальні питання економічних наук, № (3-4), 2024*. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14011609>
2. Мулик Т.О. Цифрова трансформація обліково-контрольних процесів вітчизняних підприємств: сучасний стан та стратегічні пріоритети. *Економіка, управління та адміністрування, №1 (115), 2026*. С.104-113
DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2026-1\(115\)-104-113](https://doi.org/10.26642/ema-2026-1(115)-104-113)
3. Головач Г. В., Шепель І. В., Шиш А. М. Модернізація бухгалтерського обліку та аудиту України в контексті зростаючого інформаційного потенціалу цифрового економічного простору. *Академічні візії, 2023*.
DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8354225>
4. Білоус О. С., Кундеус О. М. Трансформація бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник, № 4 (83) 2023*. С. 56–61. DOI: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42659>
5. Нестеренко О. О., Ковалевська Н. С., Остапенко Р. М., Луценко О. А. Моделювання системи обліку за видами економічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *European scientific journal of Economic and Financial innovation, №2(16) 2025*. DOI: <http://doi.org/10.32750/2025-0207>
6. Бразілій Н. М., Ткаченко А. А., Здір В. А. Цифровізація системи обліку, звітності та оподаткування в сучасних економічних умовах. *Збірник наукових праць, Таврійський державний агротехнічний університет ім. Дмитра Моторного (економічні науки), №2(48), 2023*. С.103-112.
DOI: 10.31388/2519-884X-2023-48-103-112

Секція: Маркетинг та реклама

Вплив реклами лікарських засобів на вибір споживачів

Ковальчук Анна, здобувачка вищої освіти бакалаврського рівня
Зіміна Олена, здобувачка вищої освіти магістерського рівня
Кафедра Маркетингу
НТУ "Дніпровська політехніка"

Фармацевтична реклама посідає важливе місце у сучасному інформаційному просторі та суттєво впливає на формування споживчої поведінки населення. Телебачення, соціальні мережі, інтернет-платформи та друковані джерела активно використовуються для просування лікарських засобів, створюючи у споживачів певне уявлення про ефективність і безпечність препаратів [1].

Зростання доступності рекламного контенту сприяє підвищенню інтересу населення до медикаментів, однак водночас посилює проблему самолікування та неконтрольованого використання лікарських засобів. Значна частина споживачів орієнтується не на професійні медичні рекомендації, а на інформацію, отриману з реклами.

Реклама лікарських засобів має специфічний характер, оскільки поєднує маркетингові механізми з інформацією про здоров'я людини. Основною метою такого контенту є формування позитивного ставлення до препарату та стимулювання його придбання [1-3].

Для привернення уваги споживачів часто використовуються емоційні образи, спрощене пояснення симптомів захворювань та акцентування на швидкому результаті лікування. Подібні методи впливу створюють у людини відчуття доступності простого вирішення проблеми без необхідності консультації зі спеціалістом.

Важливу роль також відіграє повторюваність рекламних повідомлень, яка сприяє формуванню довіри до певного бренду або препарату.

Інформаційний вплив фармацевтичної реклами значною мірою ґрунтується на психологічних механізмах сприйняття. Люди частіше звертають увагу на препарати, назви яких регулярно зустрічаються у медіапросторі.

Особливо сильний вплив реклама має на осіб, які не володіють достатнім рівнем медичних знань. У таких випадках споживач може сприймати рекламний контент як достовірне джерело медичної інформації та самостійно приймати рішення щодо вибору препарату [2].

Додатковим фактором впливу є використання авторитетних образів, позитивних емоцій та асоціацій із швидким покращенням самопочуття.

Одним із найбільш поширених наслідків активної реклами лікарських засобів є поширення самолікування. Значна частина населення починає

використовувати медикаменти без попередньої консультації з лікарем, орієнтуючись на інформацію з реклами або рекомендації інших людей.

Неконтрольоване застосування препаратів може призводити до неправильного лікування, розвитку побічних реакцій та ускладнень. Особливу небезпеку становить безконтрольний прийом антибактеріальних, гормональних та психотропних засобів [3].

Крім того, реклама іноді формує хибне уявлення про абсолютну безпечність лікарських препаратів, що знижує рівень відповідального ставлення до медикаментозної терапії.

В умовах активного поширення рекламного контенту важливого значення набуває розвиток медичної та інформаційної грамотності населення. Споживачі повинні вміти критично оцінювати інформацію про лікарські засоби та розуміти необхідність професійної медичної консультації.

Особливу роль у формуванні відповідального ставлення до медикаментів відіграють медичні працівники та фармацевти, які можуть надавати достовірну інформацію щодо правильного використання препаратів.

Раціональне застосування лікарських засобів є важливою умовою збереження здоров'я та профілактики негативних наслідків самолікування.

Поширення реклами лікарських засобів пов'язане також із питаннями професійної етики та соціальної відповідальності. Інформація про препарати повинна бути достовірною, зрозумілою та не вводити споживачів в оману.

Важливого значення набуває контроль змісту рекламних повідомлень, особливо у випадках, коли йдеться про препарати, що можуть впливати на психічний або фізичний стан людини.

Дотримання етичних принципів у фармацевтичній рекламі сприяє формуванню більш відповідального ставлення населення до використання лікарських засобів.

Висновки

Реклама лікарських засобів суттєво впливає на вибір споживачів та формування ставлення населення до медикаментозного лікування. Інформаційний вплив фармацевтичного контенту здатний як підвищувати обізнаність щодо певних препаратів, так і сприяти розвитку самолікування.

Найбільшу небезпеку становить неконтрольоване використання лікарських засобів без консультації зі спеціалістом та недостатній рівень критичного сприйняття медичної інформації.

Таким чином, відповідальне ставлення до фармацевтичної реклами, розвиток медичної грамотності та професійне консультування є важливими умовами безпечного використання лікарських препаратів.

Список використаних джерел

1. Ніколаєва І. Реклама у фармацевтичному маркетингу. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e9dad2fe-333b-43c7-bea4-910b68910cb6/content>

2. Березовська Л.І., Гільчер К.С. Вплив реклами ліків на емоційний стан українців. Вісник Національного університету оборони України. №2 (60).2021. С.5-15.
3. Побічна дія реклами ліків. URL: <https://zn.ua/ukr/HEALTH/pobichna-diya-reklami-likiv-.html>

Секція: Менеджмент та публічне управління

Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на підприємстві

Іванюк Марія Вікторівна

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Київський національний університет технологій та дизайну

У сучасних умовах функціонування підприємств ефективність управлінських рішень є одним із ключових чинників забезпечення конкурентоспроможності, фінансової стійкості та стратегічного розвитку. Динамічність ринкового середовища, цифровізація бізнес-процесів, зростання рівня невизначеності, посилення конкуренції та необхідність швидкої адаптації до змін зумовлюють потребу в удосконаленні механізмів прийняття управлінських рішень. Управлінське рішення доцільно розглядати не лише як вибір певної альтернативи, а як цілісний процес виявлення проблеми, збору та аналізу інформації, оцінювання ризиків, прогнозування наслідків і контролю результатів реалізації рішення.

Теоретичну основу дослідження проблеми прийняття управлінських рішень становлять положення про обмежену раціональність, згідно з якими керівник не завжди має повну інформацію, достатній час і необмежені аналітичні можливості для вибору оптимального варіанта дій [1]. Тому на практиці управлінські рішення часто приймаються в умовах неповної інформації, ризику та невизначеності. Саме це підвищує значення системного підходу, використання аналітичних інструментів, цифрових технологій, колективної експертизи та процедур контролю якості управлінських рішень.

Підвищення ефективності управлінських рішень на підприємстві передбачає насамперед удосконалення інформаційного забезпечення менеджменту. Якісне рішення не може бути прийняте без достовірної, своєчасної та релевантної інформації про внутрішній стан підприємства, ринкові тенденції, поведінку споживачів, дії конкурентів, фінансові показники та виробничі можливості. У цьому контексті особливого значення набуває принцип прийняття рішень на основі доказів, який закріплений у сучасних підходах до управління якістю, зокрема в ISO 9001:2015 [5]. Сучасні українські дослідження також підкреслюють, що ефективність управлінських рішень залежить від якості інформації, рівня аналітичної підготовки менеджерів, витрат на підготовку рішення та здатності оцінювати не лише фінансовий результат, а й управлінський ефект [7].

Важливим напрямом підвищення ефективності управлінських рішень є формалізація самого процесу їх прийняття. Доцільно виокремлювати такі етапи: діагностика проблеми; визначення мети рішення; збір інформації; формування альтернатив; оцінювання альтернатив за критеріями ефективності, вартості, ризику та часу; вибір оптимального варіанта; реалізація рішення; моніторинг результатів. Такий підхід дає змогу уникнути хаотичності, суб'єктивізму та дублювання управлінських дій. Водночас стратегічні рішення часто залишаються слабо структурованими, оскільки пов'язані з високим рівнем невизначеності, багатьма учасниками та складністю прогнозування наслідків [2]. Саме тому для таких рішень важливо поєднувати формалізовані методи аналізу з експертним оцінюванням і сценарним плануванням.

Окрему увагу слід приділити людському чиннику в процесі прийняття рішень. Керівники можуть перебувати під впливом когнітивних упереджень, надмірної впевненості, стереотипів, емоційного тиску або попереднього досвіду, який не завжди відповідає новим умовам. Д. Канеман доводить, що мислення людини поєднує швидкі інтуїтивні реакції та повільні аналітичні процеси, причому надмірна довіра до інтуїції може призводити до помилкових управлінських висновків [3]. Тому ефективне підприємство має формувати культуру критичного мислення, обговорення альтернатив, перевірки припущень і відкритого зворотного зв'язку. У сучасних дослідженнях з проєктного управління бізнесом окремо наголошується на значенні людського фактора, організаційного контексту, зовнішнього середовища, участі стейкхолдерів і навчання на основі результатів прийнятих рішень [10].

Цифровізація створює нові можливості для підвищення якості управлінських рішень. Використання ERP-систем, CRM-платформ, бізнес-аналітики, панелей управлінських показників, прогнозної аналітики та штучного інтелекту дає змогу швидше обробляти великі масиви даних і виявляти тенденції, які складно помітити традиційними методами. Українські науковці підкреслюють, що цифрові рішення, зокрема автоматизація управлінських завдань, Big Data-аналітика, електронний документообіг і цифрові платформи комунікації, мають значний потенціал для оптимізації управлінських процесів, підвищення адаптивності та конкурентоспроможності організації [9]. Водночас цифрові інструменти не повинні замінювати управлінську відповідальність. Їх доцільно розглядати як інструмент підтримки рішень, тоді як остаточний вибір має залишатися за менеджером, який враховує не лише економічні показники, а й соціальні, етичні та стратегічні наслідки.

Особливої актуальності набуває цифровізація виробничих процесів підприємства. У цьому контексті управлінські рішення мають бути спрямовані не лише на технічне оновлення, а й на перебудову системи планування, контролю, координації, управління ресурсами та оцінювання ризиків. Дослідження механізмів прийняття управлінських рішень у галузі цифровізації виробничих процесів засвідчує, що результативність таких рішень залежить від здатності

підприємства поєднати технологічні зміни з організаційними, кадровими та інформаційними змінами [8].

Підвищення ефективності рішень також залежить від організаційної культури підприємства. Якщо в організації домінують авторитарний стиль управління, страх помилки та низький рівень комунікації між підрозділами, навіть якісна інформація може не бути використана належним чином. Натомість культура участі, відповідальності, міжфункціональної взаємодії та навчання сприяє більш обґрунтованим рішенням. Участь працівників різних рівнів у підготовці рішень дозволяє врахувати практичний досвід, зменшити опір змінам і підвищити якість реалізації управлінських заходів.

Практичними інструментами підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на підприємстві можуть бути SWOT-аналіз, PESTEL-аналіз, аналіз витрат і вигід, метод дерева рішень, сценарне планування, КРІ, бенчмаркінг, ризик-аналіз і матриці пріоритетності. Їх використання дозволяє структурувати управлінську проблему, порівняти альтернативи та обґрунтувати вибір найбільш доцільного варіанта. Водночас результативність цих інструментів залежить від компетентності персоналу, якості даних і здатності керівництва інтегрувати аналітичні висновки у практичні управлінські дії.

Отже, підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на підприємстві потребує комплексного підходу. Його основними складовими є якісне інформаційне забезпечення, формалізація процесу прийняття рішень, використання сучасних цифрових і аналітичних інструментів, розвиток управлінських компетентностей, урахування ризиків, формування культури доказовості та забезпечення контролю за реалізацією прийнятих рішень. За таких умов управлінські рішення стають не лише реакцією на поточні проблеми, а й інструментом стратегічного розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Simon H. A. *Administrative Behavior: A Study of Decision-Making Processes in Administrative Organizations*. 4th ed. New York : Free Press, 1997. 368 p.
2. Mintzberg H., Raisinghani D., Theoret A. The Structure of “Unstructured” Decision Processes. *Administrative Science Quarterly*. 1976. Vol. 21, No. 2. P. 246–275. DOI: <https://doi.org/10.2307/2392045>.
3. Kahneman D. *Thinking, Fast and Slow*. New York : Farrar, Straus and Giroux, 2011. 512 p.
4. Robbins S. P., Coulter M. *Management*. 14th ed. Harlow : Pearson Education, 2018. 752 p.
5. ISO 9001:2015. *Quality management systems - Requirements*. Geneva : International Organization for Standardization, 2015. URL: <https://www.iso.org/standard/62085.html>.
6. Drucker P. F. *The Practice of Management*. New York : HarperBusiness, 2006. 416 p.

7. Лозовський О., Горшков М. Ефективність управлінських рішень в менеджменті організації. Економіка та суспільство. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-86>.
8. Капліна А. І. Механізми прийняття управлінських рішень в галузі цифровізації виробничих процесів підприємства. Ефективна економіка. 2024. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.29>.
9. Мельник А. О. Впровадження цифрових рішень для оптимізації управлінських процесів організації. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Т. 9, № 4. С. 171–176. URL: https://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2025/01/ujae_2024_r04_a25.pdf.
10. Демко І. І., Лисий І. В. Прийняття управлінських рішень у проєктному управлінні бізнесом. Український економічний часопис. 2025. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-11-8>.

Секція: Логістика та транспортні технології

Автоматизація складської логістики як напрям підвищення ефективності підприємств

Ветров Олег Леонідович, здобувач вищої освіти
Кафедра автомобільного транспорту та логістики
Національний університет «Одеська політехніка»

Логістична система підприємства відіграє важливу роль у забезпеченні безперервного руху товарів та ефективного функціонування бізнесу. Зростання обсягів товарообігу, підвищення вимог до швидкості обслуговування та необхідність оптимізації витрат зумовлюють активне впровадження цифрових технологій у сферу складської логістики [1].

Традиційні методи управління складом часто не забезпечують необхідної точності та оперативності виконання логістичних операцій. Великий обсяг ручної роботи підвищує ризик помилок, затримок у відвантаженні продукції та неефективного використання ресурсів.

У зв'язку з цим автоматизація складських процесів стає важливим інструментом підвищення продуктивності, оптимізації логістичних операцій та покращення якості обслуговування.

Використання автоматизованих технологій дозволяє значно підвищити ефективність складських операцій. Цифрові системи забезпечують швидкий облік товарів, контроль залишків продукції та оптимізацію процесів приймання й відвантаження [1,2].

Завдяки автоматизації підприємства отримують можливість мінімізувати кількість помилок, пов'язаних із людським фактором, а також скоротити час виконання логістичних операцій. Це позитивно впливає на швидкість обслуговування клієнтів та рівень конкурентоспроможності компанії.

Важливою перевагою є і підвищення прозорості складських процесів, що дозволяє ефективніше контролювати рух товарів та використання ресурсів.

Одним із найбільш поширених інструментів автоматизації є системи управління складом (WMS). Такі програмні рішення дозволяють контролювати всі етапи складської діяльності — від приймання продукції до її відвантаження споживачеві.

Впровадження WMS-систем забезпечує оперативний доступ до інформації про наявність товарів, їх розташування та переміщення. Це значно спрощує процес управління запасами та підвищує точність складського обліку.

Крім того, автоматизовані системи дозволяють аналізувати ефективність логістичних процесів та швидко реагувати на зміни у товарообігу.

Активний розвиток технологій сприяє поширенню роботизованого обладнання у складській логістиці. Використання автоматичних конвеєрів, сортувальних систем та роботизованих навантажувачів допомагає значно скоротити час обробки товарів.

Подібні технології особливо ефективні на великих складах із високим обсягом операцій, де швидкість і точність виконання процесів мають критичне значення.

Роботизація також дозволяє знизити фізичне навантаження на працівників та підвищити рівень безпеки праці під час виконання складських робіт.

Впровадження цифрових технологій у логістичну діяльність забезпечує підприємствам низку важливих переваг. Насамперед це зниження витрат, пов'язаних із виконанням складських операцій та управлінням товарними запасами [2].

Оптимізація логістичних процесів сприяє більш раціональному використанню складських площ, підвищенню продуктивності праці та скороченню часу доставки продукції.

Додатковою перевагою є можливість швидкого аналізу даних та прийняття ефективних управлінських рішень на основі актуальної інформації.

Попри значні переваги автоматизації, процес впровадження сучасних технологій має певні труднощі. Однією з головних проблем є висока вартість обладнання та програмного забезпечення, що може бути складним для невеликих підприємств.

Важливим аспектом також залишається необхідність підготовки персоналу до роботи з цифровими системами та адаптації логістичних процесів до нових технологій.

Разом із тим подальший розвиток інформаційних технологій, штучного інтелекту та роботизованих систем створює широкі перспективи для вдосконалення складської логістики та підвищення ефективності діяльності підприємств.

Висновки

Автоматизація складської логістики є важливим напрямом розвитку підприємств, який сприяє підвищенню ефективності логістичних процесів, скороченню витрат та покращенню якості обслуговування.

Використання цифрових систем управління, роботизованого обладнання та сучасних інформаційних технологій дозволяє оптимізувати складську діяльність і забезпечити більш точний контроль товарних потоків.

Таким чином, впровадження автоматизації у сферу складської логістики є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності підприємств та ефективного функціонування логістичних систем.

Список використаних джерел

1. Білоконь Т.М., Сергійчук І.В. Автоматизація складської логістики з використанням системи PICK TO LIGHT. URL:

<https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/49136/22942.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

2. Багорка, М., Якубенко, Ю. (2023). Напрями підвищення ефективності складської логістики. Сталий розвиток економіки, (1(46), 9-14. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-1>

Секція: Інформаційні технології та кібербезпека

Дослідження та розроблення системи моніторингу фізичної безпеки та захисту малого модульного реактора

Чабань Роман Юрійович, здобувач вищої освіти

Науковий керівник:

Брежнев Євген Віталійович

доктор технічних наук, професор

Кафедра кібербезпеки та інтелектуальних інформаційних технологій

Національний аерокосмічний університет

«Харківський авіаційний інститут», Україна

Малі модульні реактори (ММР) є одним із найперспективніших напрямів розвитку ядерної енергетики XXI століття. На відміну від традиційних великих атомних електростанцій, ММР характеризуються потужністю до 300 МВт(е), компактними розмірами та можливістю заводського виробництва основних модулів, що суттєво скорочує строки будівництва та знижує капітальні витрати.

Станом на 2025 рік у світі реалізується понад 80 проектів ММР різних типів: водо-водяних, газоохолоджуваних, розплавно-сольових та реакторів на швидких нейтронах. Провідними країнами-розробниками є США, Велика Британія, Канада, Китай та Південна Корея. Особливий інтерес становлять проекти NuScale Power (США), Rolls-Royce SMR (Великобританія) [3].

Ключовими перевагами ММР перед традиційними АЕС є: менший початковий капітальний внесок, гнучкість розміщення (включаючи ізольовані та важкодоступні регіони), здатність інтеграції з відновлюваними джерелами енергії, а також підвищений рівень пасивної безпеки за рахунок внутрішньо безпечного дизайну. Разом із тим, виникають нові виклики в сфері фізичного захисту таких об'єктів, зокрема необхідність моніторингу великої кількості розосереджених установок [1].

Аналіз існуючих рішень у сфері моніторингу фізичної безпеки ядерних об'єктів дозволяє виокремити декілька класів систем. По-перше, це спеціалізовані SCADA/DCS-системи, орієнтовані на контроль технологічних параметрів реактора (тиск, температура, нейтронний потік), але не адаптовані для завдань фізичного захисту. По-друге, загальнопромислові системи контролю доступу та відеоспостереження, що не враховують специфіку ядерних об'єктів.

Серед сучасних рішень слід відзначити платформу Genetec Security Center, яка поєднує відеоспостереження, контроль доступу та моніторинг подій в єдиному інтерфейсі, а також систему Lenel OnGuard, широко застосовувану на критичних інфраструктурних об'єктах. Однак обидва рішення є закритими

комерційними продуктами з обмеженими можливостями кастомізації для специфічних потреб ММР [2].

Вибір технологічного стеку для розроблення системи здійснювався з урахуванням вимог до продуктивності, надійності, безпеки та можливостей масштабування. Серверна частина реалізована на базі фреймворку Laravel (PHP 8.3), що забезпечує зрілу екосистему бібліотек, вбудовані механізми автентифікації та авторизації (Laravel Sanctum, Passport), розвинуту ORM-систему Eloquent та потужний механізм черг (Queue) для асинхронної обробки подій безпеки.

Для реалізації сервісів реального часу та обробки потоків подій використовується Node.js з фреймворком Socket.io, що забезпечує двосторонній WebSocket-зв'язок між сервером та клієнтськими додатками. Саме Node.js відповідає за збір телеметрії від периферійних пристроїв, первинну фільтрацію даних та доставку критичних сповіщень операторам у режимі реального часу [5].

Клієнтська частина побудована на чистому JavaScript (ES2022+) з використанням бібліотеки Chart.js для відображення графіків, Leaflet.js для геопросторової візуалізації розміщення ММР та Bootstrap 5 для адаптивного інтерфейсу. Такий підхід забезпечує максимальну швидкість завантаження та сумісність із корпоративними середовищами, де використання важких SPA-фреймворків може бути обмежено.

Система використовує гібридну стратегію зберігання даних. PostgreSQL обрано як основну реляційну СУБД для зберігання структурованих даних: конфігурації об'єктів ММР, облікових записів користувачів, журналів аудиту та архіву подій безпеки. PostgreSQL відрізняється від MySQL розширеними можливостями у роботі з JSON-полями (JSONB), підтримкою часових рядів через розширення TimescaleDB, потужними механізмами повнотекстового пошуку та транзакційної безпеки.

Redis використовується як in-memory сховище для вирішення трьох завдань: кешування результатів часто запитуваних агрегацій телеметричних даних (зниження навантаження на PostgreSQL до 80%), зберігання сесій автентифікованих користувачів та реалізації механізму publish/subscribe для маршрутизації подій між компонентами системи в реальному часі. Завдяки Redis Streams забезпечується персистентна черга подій з гарантованою доставкою навіть у разі тимчасової недоступності споживачів.

Система спроектована за принципами мікросервісної архітектури та складається з наступних незалежних компонентів [4]:

–Сервіс збору телеметрії (Node.js) – відповідає за підключення до периферійних датчиків за протоколами MQTT, Modbus TCP та OPC-UA, первинну валідацію та нормалізацію даних.

–Ядро обробки подій (Laravel) – реалізує бізнес-логіку класифікації загроз, генерацію сповіщень та управління стану системи захисту.

–API Gateway (Laravel) – єдина точка входу для клієнтських запитів, реалізує автентифікацію, rate limiting та маршрутизацію.

–Сервіс аналітики (Laravel + PostgreSQL/TimescaleDB) – формування звітів, трендовий аналіз та прогнозування аномалій на основі статистичних моделей.

–Сервіс нотифікацій (Node.js + WebSocket) – доставка критичних сповіщень операторам у режимі реального часу.

Стратегія тестування системи охоплює чотири рівні: модульне тестування (Unit Tests) окремих класів Laravel, інтеграційне тестування взаємодії між сервісами, функціональне тестування відповідно до сценаріїв використання та навантажувальне тестування для верифікації нефункціональних вимог. Загальне покриття коду тестами становить 87%, при цьому критичні модулі обробки подій безпеки та аудиту покриті на 100%.

Модульні тести реалізовані з використанням PHPUnit та тестової бази даних SQLite in-memory, що забезпечує ізолюваність і швидкість виконання (повний набір з 847 тестів виконується за 43 секунди у CI-середовищі). Для тестування Node.js-компонентів використовується Jest з мокуванням зовнішніх залежностей (MQTT-брокер, Redis).

Функціональне тестування виконано за методологією black-box з використанням наборів тест-кейсів, розроблених на основі специфікацій МАГАТЕ (INFCIRC/225) та вимог замовника. Протестовано 156 сценаріїв, з яких 148 (94,9%) успішно пройдені у першій ітерації. Виявлені дефекти класифіковані за критичністю: 0 критичних, 3 суттєвих, 5 несуттєвих.

Навантажувальне тестування проводилось з використанням інструментів k6 (для HTTP API) та Artillery (для WebSocket-з'єднань). Тестовий стенд відтворював сценарій моніторингу 50 реакторних установок з загальною кількістю 10 000 датчиків та 500 одночасно підключених операторів.

Результати тестування підтвердили відповідність системи нефункціональним вимогам. Середній час відповіді API при навантаженні 1000 RPS становив 87 мс (вимога: <200 мс). Затримка доставки критичних сповіщень через WebSocket не перевищила 145 мс (вимога: <500 мс). Доступність сервісу за 72-годинний тест склала 99,97%, що відповідає класу надійності SLA 99,9%.

Встановлено регламент проведення penetration testing кожні 6 місяців з залученням незалежних сертифікованих спеціалістів. Автоматизоване сканування вразливостей у складі CI/CD-пайплайну виконується при кожному злитті коду в основну гілку репозиторію з використанням Snyk та Trivy.

Список використаних джерел

1. Blakely B., Li Y., Dave A. et al. AI-Driven Cybersecurity Testbed for Nuclear Infrastructure: Comprehensive Evaluation Using METL Operational Data. arXiv, 2025. URL: <https://arxiv.org/abs/2512.01727> (дата звернення: 13.05.2026).
2. International Atomic Energy Agency. Computer Security Aspects of Design for Instrumentation and Control Systems at Nuclear Power Plants. IAEA Nuclear Energy Series No. NR-T-3.30. Vienna: IAEA, 2020. URL: <https://www.iaea.org/publications/13519/computer-security-aspects-of-design-for->

instrumentation-and-control-systems-at-nuclear-power-plants (дата звернення: 13.05.2026).

3. International Atomic Energy Agency. Computer Security Aspects of Design for Instrumentation and Control Systems at Nuclear Power Plants (SMR-related guidance update and lifecycle security). Vienna: IAEA, 2020. URL: <https://www.iaea.org/newscenter/news/smr-digital-technologies-and-computer-security-the-interlinkages> (дата звернення: 13.05.2026).

4. International Atomic Energy Agency. Computer Security Techniques for Nuclear Facilities. IAEA Nuclear Security Series No. 17-T (Rev.1). Vienna: IAEA, 2021. URL: <https://www.iaea.org/publications/14729/computer-security-techniques-for-nuclear-facilities> (дата звернення: 13.05.2026).

5. International Atomic Energy Agency. Enhancing Computer Security of Small Modular Reactors and Microreactors (CRP J02021). Vienna: IAEA, 2023. URL: <https://www.iaea.org/projects/crp/j02021> (дата звернення: 13.05.2026).

Секція: Інформаційні системи та технології

Проектування CRM-системи для автоматизації обробки замовлень в E-COMMERCE із використанням сучасних вебтехнологій

Бурдай Василь Миколайович здобувач ступеня бакалавра,
спеціальність «Інженерія програмного забезпечення»
Ужгородський національний університет

Вступ. В умовах стрімкого розвитку електронної комерції автоматизація бізнес-процесів стає ключовим чинником конкурентоспроможності підприємств. Системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM) відіграють важливу роль у підвищенні ефективності обробки замовлень та покращенні клієнтського сервісу. Метою цієї роботи є дослідження та проектування CRM-системи для автоматизації обробки замовлень в e-commerce із використанням сучасного стеку вебтехнологій.

Основна частина. Аналіз сучасного стану CRM-рішень свідчить про необхідність розробки гнучких, масштабованих систем, адаптованих до специфіки малого та середнього бізнесу. Запропонована архітектура системи базується на мікросервісному підході з використанням наступних технологій: клієнтська частина реалізована на основі React.js (бібліотека для побудови користувацьких інтерфейсів); серверна частина — Node.js/NestJS (фреймворк для серверних застосунків); збереження даних — MongoDB (документоорієнтована база даних) та Redis (кешування і черги завдань).

Ключові функціональні модулі системи включають: облік замовлень та відстеження їх статусів (прийнято, в обробці, відправлено, доставлено); управління клієнтською базою з повною історією взаємодій; автоматичну генерацію транспортних накладних (ТНН) для служб доставки; аналітику продажів та побудову звітів у режимі реального часу. Для забезпечення безпеки реалізовано систему аутентифікації на основі JWT-токенів з рольовим розмежуванням доступу (адміністратор, менеджер, оператор).

Спроектована база даних включає основні колекції: users (користувачі системи), orders (замовлення), products (товари), customers (клієнти) та shipments (відправлення). Реалізація CI/CD-пайплайну через GitHub Actions дозволяє автоматизувати розгортання системи в хмарному середовищі. Порівняльний аналіз запропонованого рішення з існуючими CRM-платформами (Salesforce, HubSpot, Bitrix24) демонструє суттєву перевагу у гнучкості налаштування та адаптованості до специфічних вимог e-commerce бізнесу.

Висновки. В результаті дослідження розроблено архітектуру CRM-системи для автоматизації обробки замовлень в e-commerce, що базується на сучасному стеку вебтехнологій (React.js, Node.js/NestJS, MongoDB). Запропоноване рішення забезпечує автоматизацію ключових бізнес-процесів, масштабованість та гнучкість налаштування. Подальші дослідження будуть спрямовані на впровадження модулів машинного навчання для прогнозування попиту та персоналізації клієнтського сервісу.

Список використаних джерел

1. Richardson, C. (2019). *Microservices Patterns: With examples in Java*. Manning Publications.
2. Banks, A., & Porcello, E. (2020). *Learning React: Modern Patterns for Developing React Apps*. O'Reilly Media.
3. Haviv, A. (2021). *MERN Projects for Beginners*. Packt Publishing.
4. Верховна Рада України. (2015). Закон України «Про електронну комерцію» (№675-VIII). <https://zakon.rada.gov.ua>
5. European Commission. (2022). *E-commerce statistics for individuals*. Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat>

NLP-аналіз складності освітніх текстів для людей з когнітивними особливостями

Рибак Віра Романівна, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня
Інститут комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Національний університет «Львівська політехніка», Україна
Науковий керівник:

Рибчак Зоряна Любомирівна, к.т.н., доцент
Кафедри Інформаційних систем та мереж
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

Сучасна система освіти України охоплює дедалі більшу кількість учнів з когнітивними особливостями: за даними МОН України, у 2024/2025 навчальному році в інклюзивних класах навчалося 47610 дітей з особливими освітніми потребами майже вдвічі більше, ніж у 2020/2021 році. Для осіб із дислексією, розладом дефіциту уваги та гіперактивності (РДУГ), розладами аутичного спектра (РАС) та інтелектуальними порушеннями (IDD) стандартні освітні тексти є непереборним бар'єром: полісилабічні слова блокують фонологічне декодування, довгі речення вичерпують робочу пам'ять, а метафори й іронія унеможливають буквальне розуміння.

Попри очевидну потребу, педагоги позбавлені об'єктивних інструментів оцінки текстової доступності для конкретного когнітивного профілю. Класичні формули читабельності (Флеша, Флеша-Кінкейда, Фога, SMOG) повертають єдиний числовий показник, що не розкриває природи труднощів і що розроблено для аналітичної англійської, а не синтетичної української мови. Сучасні NLP-інструменти (Coh-Matrix, Suite SALAT, TextDescriptives) є монолінгвальними англомовними рішеннями без підтримки морфології синтетичних мов і без профільної інтерпретації для осіб із когнітивними порушеннями. Метою роботи є розробка та верифікація системи NLP-аналізу складності україномовних освітніх текстів, що надає персоналізовану оцінку і рекомендації залежно від когнітивного профілю читача.

Для навчання та верифікації системи сформовано збалансований корпус із 3051 україномовного освітнього фрагмента (легкий/середній/складний класи). NLP-пайплайн вилучає 19 лінгвістичних ознак трьох рівнів. Лексичний рівень: Type-Token Ratio, частка полісилабічних (≥ 3 складів) і рідкісних слів, figurative_score (маркери фігуральної мови), адаптований індекс Флеша для української мови. Синтаксичний рівень: середня довжина речення, глибина дерева залежностей, частка пасивних конструкцій. Морфологічний рівень: частки частин мови, розмаїття відмінкових форм, морфологічна ентропія, ознаки, відсутні у всіх порівнюваних інструментах і принципово важливі для синтетичної морфології української мови. Морфологічний розбір виконується Rymorphy3, синтаксичний – Stanza.

Розвідувальний аналіз підтвердив статистичну значущість відмінностей між класами за всіма 19 ознаками ($p < 0,001$, критерій Краскала-Волліса). Найвища роздільна здатність належить `polysyllable_ratio` ($\eta^2 = 0,62$), `flesch_uk` ($\eta^2 = 0,58$) та `dep_tree_depth` ($\eta^2 = 0,54$). Radar-діаграми (Рис. 1-2) демонструють, що кожен профіль має принципово різний набір критичних ознак: для дислексії домінують `polysyllable_ratio` і `rare_word_ratio`, для РДУГ – `avg_sent_len` і `dep_tree_depth`, для РАС – `figurative_score` і `passive_voice_ratio`, для IDD – найсуворіші пороги за п'ятьма ознаками одночасно.

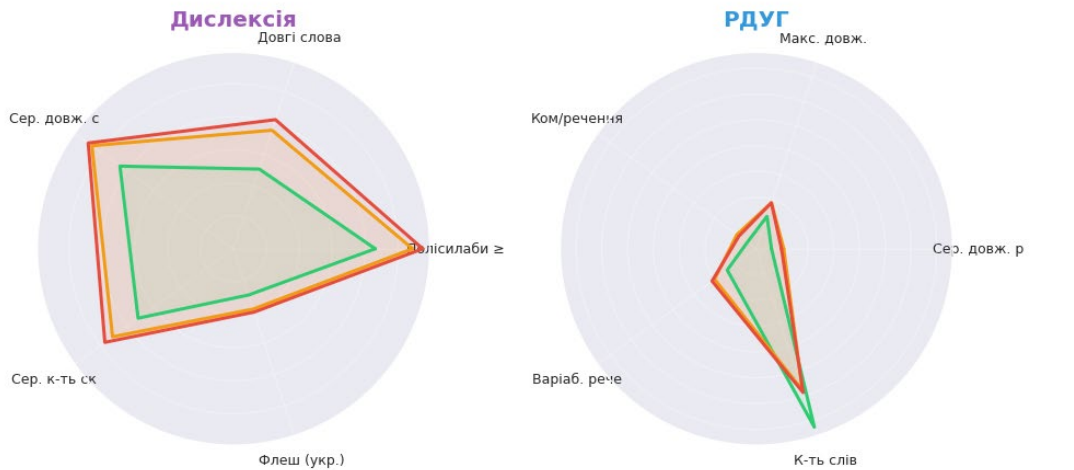

Рисунок 1. Профільний аналіз: Дислексія (полісилабічність, довгі слова, кількість складів); РДУГ (довжина речень, коми, обсяг тексту)

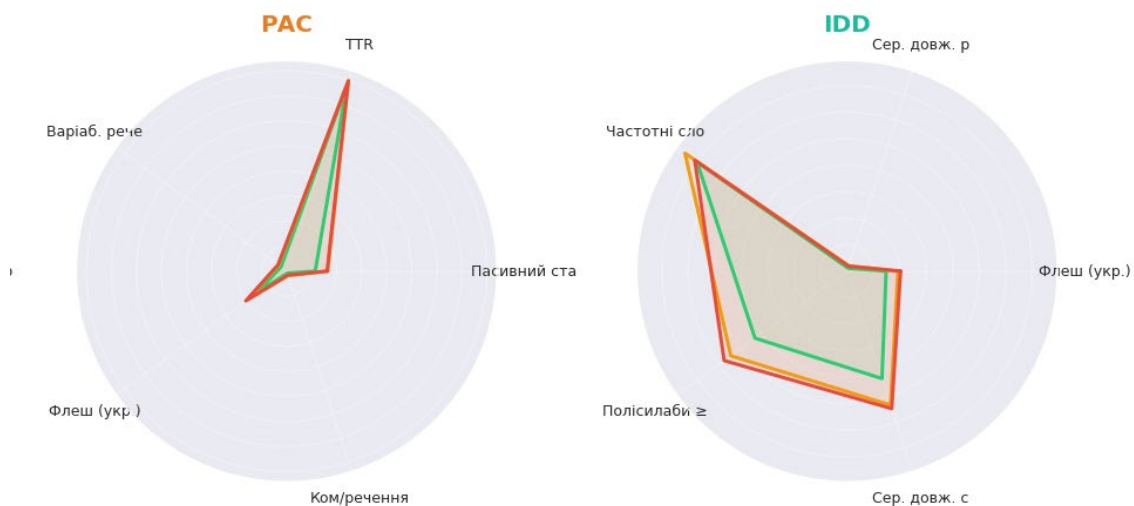

Рисунок 2. Профільний аналіз: РАС (пасивний стан, TTR, варіабельність речень); IDD (індекс Флеша, довжина речень, частотні слова)

Математично задачу класифікації формують як $f: \mathbb{R}^d \rightarrow \{0, 1, 2\}$ на нормалізованому векторі $\phi(T) \in \mathbb{R}^{19}$. Профільна інтерпретація: $W_p(T) = \{a_i \mid \phi_i(T) R_i \theta_{p,i}\}$, де $\theta_{p,i}$ нейробіологічно обґрунтований поріг для ознаки a_i . Рівень критичності визначається потужністю порушень: «критично» при $|W_p| \geq 3$, «помірно» при $1 \leq |W_p| < 3$, «прийнятно» при $|W_p| = 0$. Вибір класифікатора

здійснено методом аналізу ієрархій (MAI): за п'ятьма критеріями Градієнтний бустинг отримав найвищий глобальний пріоритет (0,463), проте емпірична 5-fold крос-валідація визначила вищу стабільність Random Forest на цьому корпусі, що і визначило його як остаточний класифікатор.

Систему реалізовано як веб-застосунок на базі Gradio (Рис. 3): педагог вводить текст, обирає когнітивний профіль (Дислексія/РДУГ/РАС/ІDD) і отримує звіт із підсвіченими проблемними місцями та рекомендаціями адаптації.

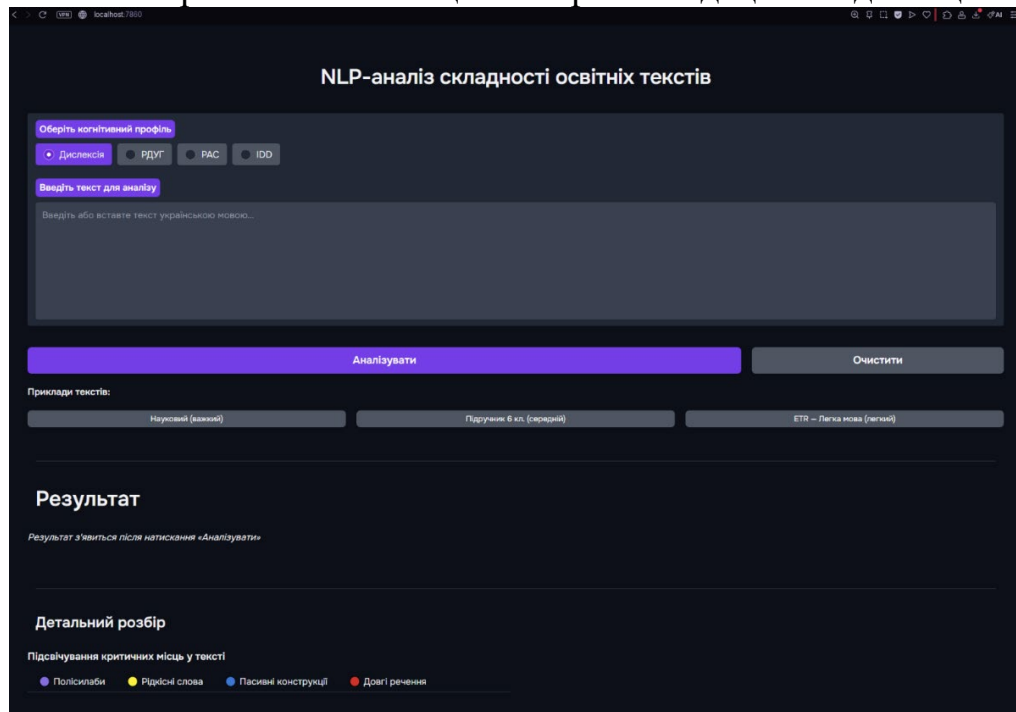

Рисунок 3. Веб-інтерфейс системи аналізу тексту

Систему верифіковано на тестовій вибірці (20% корпусу, стратифікований розподіл); усі п'ять попередньо визначених показників ефективності виконано (Табл. 1). SHAP-аналіз підтвердив нейробіологічну гіпотезу: найвпливовішими ознаками виявились polysyllable_ratio (0,18), avg_sent_len (0,15) та dep_tree_depth (0,13). Покриття рекомендаціями становить 100%: кожен текст із рівнем критичності «помірно» або «критично» отримує конкретні рекомендації адаптації.

Таблиця 1. Відповідність очікуваним показникам ефективності

Показник	Одиниця	Ціль	Факт	Статус
Час обробки одного тексту до 500 слів	секунди	<3	~1,5	Виконано
Точність класифікатора (Assurasy) на тестовій вибірці	%	>75	77,07	Виконано
F1-масго на тестовій вибірці	-	>0,72	0,766	Виконано
Покриття рекомендаціями	%	100	100	Виконано
Відтворюваність результатів	-	завжди	завжди	Виконано

У роботі розроблено та верифіковано систему NLP-аналізу складності україномовних освітніх текстів, що вирішує три системні прогалини: відсутність підтримки морфології синтетичних мов, відсутність персоналізованої інтерпретації за когнітивними профілями та відсутність інтеграції у Data Science середовище. Сформовано корпус із 3051 фрагмента, побудовано пайплайн вилучення 19 NLP-ознак з урахуванням морфології української мови. Система досягла Accurasy = 77,07% і F1-macro = 0,766, забезпечує 100% покриття рекомендаціями та обробляє текст за ~1,5 с.

Принципова відмінність від наявних рішень: один і той самий текст отримує різний рівень критичності для дислексії, РДУГ, PAC та IDD, що відповідає реальній нейробіологічній специфіці сприйняття кожної групи читачів.

Список використаних джерел

1. Міністерство освіти і науки України. (2025). Статистичні відомості про дітей з особливими освітніми потребами. <https://mon.gov.ua>
2. Sweller, J. (1988). Cognitive load during problem solving: Effects on learning. *Cognitive Science*, 12(2), 257-285. https://doi.org/10.1207/s15516709cog1202_4
3. Prykhodchenko, S., & Prykhodchenko, O. (2025). Readability Formulae for Ukrainian: Limitations and Adaptations. *Proceedings of QUASY SyntaxFest 2025*.
4. Graesser, A. C., McNamara, D. S., Louwerse, M. M., & Cai, Z. (2004). Coh-Metrix: Analysis of text on cohesion and language. *Behavior Research Methods*, 36(2), 193-202.
5. Straka, M., & Strakova, J. (2017). Tokenizing, POS Tagging, Lemmatizing and Parsing UD 2.0 with UDPipe. In *Proceedings of CoNLL 2017 Shared Task* (pp. 88-99).
6. Kyle, K., & Crossley, S. A. (2018). Measuring syntactic complexity in L2 writing. *Modern Language Journal*, 102(2), 333-349.
7. Hansen, L. K., Olsen, L. R., & Mortensen, E. L. (2023). TextDescriptives: A Python package. *Journal of Open Source Software*, 8(84), 5153.
8. Saaty, T. L. (1980). *The Analytic Hierarchy Process: Planning, Priority Setting, Resource Allocation*. New York: McGraw-Hill, 1980. 287 p.

<https://doi.org/10.70286/science-vector.19052026.001>

Наноліпосомальні препарати на основі фосфоліпідів як джерело для створення сучасних лікарських речовин

Романик Роман Романович, здобувач вищої освіти магістерського рівня,
Медичний факультет,
Івано-Франківський національний медичний університет, Україна
Сиротинська Ірина Дмитрівна, к.хім.н., доцент
кафедри біологічної та медичної хімії імені академіка Г.О. Бабенка,
Івано-Франківський національний медичний університет, Україна,

Фосфоліпіди є есенціальними сполуками для кожного живого організму складаючи основну частину клітинних мембран. Саме вони беруть участь у багатьох біохімічних процесах, регулюють вибірккову проникність мембран та в цілому забезпечують захист і цілісність клітин. Тканини печінки, серця та легень та навіть нервова система побудована з різних видів фосфоліпідів.

Ці біоорганічні сполуки належать до групи складних ліпідів, особливістю їх будови є дифільність молекули. Саме поєднання гідрофільної та гідрофобної частини роблять фосфоліпіди унікальними учасниками біохімічних реакцій організму та універсальним модифікуючим компонентом. Оточення гідрофобних хвостів гідрофільними головками молекул фосфоліпідів створює унікальний біліпідний шар клітинної мембрани. Тому в їх структуру можна ефективно інкапсулювати як гідрофільні так і ліпофільні лікарські препарати, за умови достатньої довжини ланцюгів та ступеня насиченості вищих жирних кислот у складі. Молекули холестеролу біліпідному шарі зменшують рухливість хвостів фосфоліпідів, що гарантує збереження цілісності клітинної мембрани і є необхідним для пригнічення передчасного вивільнення препарату.

Великий інтерес в сучасній медицині викликає дослідження та використання наночастинок, до яких можна віднести і природні фосфоліпіди. Важливими є створення систем таргетної доставки лікарських засобів та мембранопротекторної терапії, зокрема при онкозахворюваннях. Крім того, наночастинок можна кон'югувати з традиційними мітохондріально-активними препаратами для збільшення їх функціональних.

Сучасні дослідження дозволяють розширити застосування ліпідів зокрема як носіїв ліків. Важливими є напрямки створення ліпосом із заданою специфічною дією. Ліпосомальні препарати на основі фосфоліпідів здатні доставляти лікарські речовини безпосередньо до уражених клітин, що підвищує ефективність лікування та зменшує токсичність препаратів. Більшість з них має

виражене окологічне спрямування, але може ефективно використовуватись для лікування інших захворювань.

Найбільш відомими на сьогодні є такі види наноліпосомних комплексів – як ліпосоми-невидимки, ліганд-таргетовані, з високою чутливістю, з мітохондріальною спрямованістю та терапевтично-діагностичні.

«Ліпосомами невидимками» (стелс-ліпосомами) називають наночастинки на основі модифікованих ліпосом, поверхня яких спеціально захищена від швидкого розпізнавання та елімінації імунною системою. Ліпосоми покривають гідрофільними полімерними шарами полісахаридів, поліетиленгліколем або спеціальними біомембранними компонентами. Гібридні полімерно-ліпідні ліпосоми поєднують біосумісність ліпідів з механічною стійкістю і функціональною універсальністю полімерів. При цьому стабільність ліпосом зростає та підвищується ефективність їх інкапсуляції. Основною метою створення таких систем є подовження циркуляції препарату у кровотоці та підвищення ефективності адресної доставки лікарських засобів. Є одним з методів лікування онкозахворювань для мінімізуючого пошкодження здорових тканин.

До «ліганд-таргетованих ліпосом» відносять наночастинки, поверхня яких модифікована специфічними лігандами, здатними селективно взаємодіяти з рецепторами клітин-мішеней. Вибрана технологія забезпечує адресну доставку лікарських засобів до певних тканин або клітин та є одним із ключових напрямів сучасної наномедицини. Структури мають додаткові специфічні зв'язки з мікро- та макроелементами у хелатних комплексах або навіть з рецепторами ракових клітин. Поширеними лігандами є пептиди, фолієва кислота, олігонуклеотиди, гліколіпіди. Особливо місце займають антитіла та фрагменти антитіл для високоспецифічного зв'язування з пухлинними антигенами. Сьогодні такі імуноліпосоми широко досліджуються в різних видах онкології.

«Ліпосоми з високою чутливістю» здатні реагувати на зміну рН, температури, окисно-відновних процесів або рівня ферментів в організмі. Їх перевагою є реакція на магнітне поле, ультразвук та навіть світло. Тому це найбільш перспективний напрям контрольованої доставки препаратів у сучасній наномедицині. Вони можуть значно підвищити чутливість до лікарських речовин у відповідних тканинах і органах. Можуть змінювати форму молекули у відповідь на стимуляцію, що дозволяє точно та регульоване вивільнення ліків або створити їх підвищену концентрацію за потреби. Застосовують даний вид ліпідів не тільки для вирішень проблем онкології але для ефективного проведення генної інженерії. Застосування ліпідних наночастинок для створенні мРНК-вакцин у генній терапії є окремий напрямом сучасної медицини. Гліцерофосфоліпіди забезпечують стабільність нуклеїнових кислот і сприяють їх проникненню у клітини.

«Ліпосоми з мітохондріальною спрямованістю» використовують для лікування нейродегенеративних і онкологічних захворювань. Це структури з ретельно підібраним мембранним потенціалом, завдяки чому ліпофільні катіони

накопичуються саме у мітохондріальному матриксі. Після введення в організм вони легко циркулюють у кровотоці уникаючи лізосомальної деградації, транспортуються до мітохондрій де вивільняють активну речовину. Такий підхід дозволяє підвищити локальну концентрацію препарату зменшуючи його системну токсичність, змоделювати окисне фосфорилування та вплинути на клітинний апоптоз.

«Терапевтично-діагностичні ліпосоми» після введення в організм накопичуються у патологічних тканинах завдяки ефекту підвищеної проникності та затримки мембран клітин. Особливо цінними є ліпосоми з магнітною або фоточутливою зоною у молекулі. Після накопичення в організмі такі структури здатні візуалізувати патологічне вогнище ураження та дозволяють оцінити ступінь відповіді на лікування.

Також одним із важливих напрямків застосування фосфоліпідів є лікування захворювань печінки. Есенціальні фосфоліпиди здатні вбудовуватись у пошкоджені мембрани клітин органу та відновлювати їх структуру, покращують ліпідний та білковий обмін, сприяють регенерації тканин і знижують рівень запалення. Саме тому препарати на основі фосфоліпідів широко використовуються при хронічних гепатитах, цирозі, жировій дистрофії печінки та токсичних ураженнях.

Важливу роль фосфоліпиди відіграють і у функціонуванні серцево-судинної системи. Вони беруть участь у транспорті жирів і холестерину в організмі. Порушення їх обміну може сприяти розвитку атеросклерозу та серцево-судинних захворювань. Використання ж у якості ліків допомагає нормалізувати жировий обмін, покращити стан судин та знизити ризик утворення холестеринових бляшок.

У неврології фосфоліпиди застосовуються для підтримки нормального функціонування нервової системи. Нервова тканина містить значну кількість фосфоліпідів, особливо сфінгомієліну та фосфатидилсерину, які забезпечують проведення нервових імпульсів та захист нервових волокон. Препарати на основі ліпідів можуть покращувати пам'ять, увагу та когнітивні функції, а також використовуються як допоміжний засіб при лікуванні нейродегенеративних захворювань.

Таки чином, перевагою сучасних лікарських препаратів є висока ефективність, швидка терапевтична дія, прогнозованість результатів поряд з максимальною безпечністю для організму хворого. Саме фосфоліпиди допомагають вирішити такі завдання, оскільки їх специфічна будова є дієвою основою для створення ліків і має великий спектр для модифікацій.

Встановлено, що гліцерофосфоліпиди є ключовими компонентами ліпосомальних систем доставки лікарських засобів. Завдяки амфіфільним властивостям вони легко формують біполярні структури мембрани, здатні транспортувати біологічно активні речовини до клітин-мішеней. Найбільш широко в медицині використовують фосфатидилхолін, фосфатидилсерин, фосфатидилгліцерол та фосфатидилетаноламін. Дані сполуки забезпечують

стабільність ліпосом, регулюють проникність мембран і сприяють пролонгованому вивільненню лікарських препаратів.

Доведено, що ліпосомальні форми препаратів підвищують біодоступність лікарських засобів, знижують токсичність хіміотерапевтичних агентів і забезпечують більш ефективну таргетну доставку препаратів до пухлинних тканин. Також перспективним є використання модифікованих ліпосом із поверхневими лігандами, які здатні вибірково взаємодіяти з рецепторами клітин-мішеней та підвищувати ефективність лікування.

Особливої цінності набувають ліпосомальні препарати, фосфатидилхолін та есенціальні фосфоліпіди, які використовуються у різних галузях медицини: гепатології, кардіології, неврології, пульмонології, онкології, дерматології, генетиці, створенні сучасних вакцин тощо.

Список використаних джерел

1. David L. Nelson; Michael M. Cox. (2021). *Lehninger Principles of Biochemistry*. New York : W. H. Freeman and Company.
2. *Harper's Illustrated Biochemistry, Thirty-second Edition* Copyright (2023). New York : McGraw-Hill Education, LLC.
3. Agrawal S.S., Baliga V., Londhe V.Y. (2025). Liposomal Formulations: A Recent Update. *Pharmaceutics*, 17(1). 36. <https://doi.org/10.3390/pharmaceutics17010036>.
4. Wang R. et al. (2025). Understanding the molecular insights of marketed liposomal drugs. *npj Drug Discovery*.2:11. <https://doi.org/10.1038/s44386-025-00014-5>.
5. Sanchez-Aranguren L. et al. (2025). Mitochondrial-targeted liposome-based drug delivery. *Journal of Liposome Research*. 33 (5). 575–586. <https://doi.org/10.1080/1061186X.2024.2437440>.
6. Anokhina Н. (2021). Роль есенціальних фосфоліпідів у лікуванні неалкогольної жирової хвороби печінки, коморбідної із метаболічним синдромом. *Практикуючий лікар*, (3), 51-54. <https://plr.com.ua/index.php/journal/article/view/657>.

Ефективність застосування Есциталопрам при тривожно-депресивному розладі та його вплив на якість життя пацієнтів

Печериця Ірина, здобувачка вищої освіти
Красницька Марина, здобувачка вищої освіти
Велетень Микола, здобувач вищої освіти
Медичний факультет
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна

Вступ

У сучасному суспільстві проблема психічного здоров'я набуває все більшої актуальності. Високий рівень стресу, нестабільна соціально-економічна ситуація, інформаційне перевантаження, наслідки тривалих психоемоційних навантажень та кризових подій сприяють збільшенню кількості осіб, які страждають на тривожні та депресивні розлади.

Тривожно-депресивний розлад є поєднанням симптомів тривоги та депресії, які можуть проявлятися одночасно та суттєво погіршувати якість життя людини. Для даного стану характерні постійне внутрішнє напруження, почуття страху, емоційне виснаження, пригнічений настрій, апатія, зниження мотивації та працездатності. У багатьох випадках спостерігаються також соматичні прояви: порушення сну, головний біль, тахікардія, підвищена втомлюваність, проблеми з концентрацією уваги [1-4]

Актуальність дослідження полягає у необхідності вивчення впливу есциталопраму не лише на зменшення клінічних симптомів тривоги та депресії, а й на загальне покращення якості життя пацієнтів. Для багатьох людей важливим є не тільки усунення симптоматики, але й повернення до нормального соціального функціонування, відновлення працездатності, емоційної стабільності та здатності отримувати задоволення від життя.

Тривожно-депресивний розлад належить до психічних порушень, при яких у людини одночасно спостерігаються симптоми тривоги та депресії. Поєднання цих двох станів створює значне емоційне навантаження та негативно впливає на всі сфери життя особистості.

Основними симптомами тривожно-депресивного розладу є [2,3,4]:

- постійне відчуття тривоги;
- емоційна нестабільність;
- пригнічений настрій;
- втрата інтересу до звичних занять;
- порушення сну;
- швидка втомлюваність;
- труднощі концентрації уваги;
- дратівливість;

- зниження самооцінки;
- відчуття безнадійності.

Одним із ключових нейромедіаторів, пов'язаних із розвитком депресії та тривожних станів, є серотонін. Саме тому сучасні антидепресанти часто спрямовані на регуляцію серотонінергічної системи.

Психологічна підтримка відіграє важливу роль у лікуванні тривожно-депресивного розладу. Але багато пацієнтів потребують не лише медикаментозної допомоги, а й емоційної підтримки, формування навичок саморегуляції та навчання ефективним способам подолання стресу.

Поєднання психотерапії з прийомом есциталопраму дозволяє досягти більш стійких результатів лікування та зменшити ризик повторного виникнення симптомів у майбутньому.

Дослідження ефективності есциталопраму демонструють позитивну динаміку у більшості пацієнтів із тривожно-депресивними розладами. Основні зміни спостерігаються у психоемоційному стані, когнітивному функціонуванні та соціальній адаптації.

Одним із перших позитивних ефектів є зниження рівня тривоги. Пацієнти відзначають зменшення внутрішнього напруження, нав'язливих думок, почуття страху та постійного очікування небезпеки. Поступово стабілізується емоційний фон, людина стає більш спокійною та врівноваженою.

Також значно зменшуються прояви депресії. Пацієнти повідомляють про покращення настрою, повернення інтересу до повсякденного життя, підвищення мотивації та бажання взаємодіяти з оточенням. У багатьох випадках спостерігається відновлення здатності отримувати задоволення від звичних занять.

Окрему увагу слід приділити впливу препарату на сон. Порушення сну є одним із найбільш поширених симптомів тривожно-депресивного розладу. На фоні лікування есциталопрамом пацієнти часто відзначають покращення засинання, зменшення нічних пробуджень та відновлення відчуття відпочинку після сну.

Позитивна динаміка спостерігається і в соціальному функціонуванні. Люди починають активніше взаємодіяти з родиною, друзями та колегами, повертаються до професійної діяльності та повсякденних обов'язків. Зниження тривожності сприяє покращенню комунікації та соціальної адаптації.

У деяких випадках на початкових етапах лікування можуть виникати побічні реакції: нудота, сонливість, запаморочення або тимчасове посилення тривоги. Проте у більшості пацієнтів ці симптоми поступово зникають у процесі адаптації організму до препарату.

Вплив есциталопраму на якість життя пацієнтів

Якість життя є важливим показником ефективності лікування психічних розладів. Вона включає фізичне самопочуття, емоційний стан, соціальне функціонування та здатність людини реалізовувати власні потреби й цілі.

Тривожно-депресивний розлад значно погіршує якість життя людини. Постійне емоційне напруження, відчуття страху та пригніченості впливають на працездатність, міжособистісні стосунки та загальне сприйняття життя.

Застосування Есциталопрам сприяє покращенню багатьох аспектів повсякденного функціонування. Після стабілізації емоційного стану пацієнти відзначають:

- підвищення рівня енергії;
- покращення концентрації уваги;
- зменшення емоційного виснаження;
- відновлення соціальної активності;
- підвищення працездатності;
- покращення взаємин із близькими людьми.

Особливе значення має відновлення відчуття контролю над власним життям. Багато пацієнтів описують стан до лікування як постійне перебування у напрузі та безсиллі. Після терапії вони поступово повертаються до звичного ритму життя та відчувають більшу впевненість у собі.

Крім того, покращення психоемоційного стану позитивно впливає і на фізичне здоров'я. Зменшується рівень хронічної втоми, нормалізується сон, покращується апетит та загальне самопочуття.

Важливо враховувати, що медикаментозна терапія не є єдиним компонентом лікування. Найбільш ефективним підходом вважається поєднання антидепресантів із психотерапією, підтримкою близьких людей та дотриманням здорового способу життя.

Висновки

Тривожно-депресивний розлад є серйозною проблемою сучасного суспільства, яка негативно впливає на емоційний стан, соціальне функціонування та якість життя людини. Одним із ефективних засобів медикаментозного лікування даного порушення є Есциталопрам.

Препарат сприяє зниженню рівня тривожності, покращенню настрою, нормалізації сну та відновленню емоційної стабільності. Позитивна динаміка спостерігається у більшості пацієнтів уже протягом перших тижнів лікування.

Застосування есциталопраму також позитивно впливає на якість життя пацієнтів: покращується соціальна адаптація, підвищується працездатність, відновлюється інтерес до повсякденного життя та міжособистісної взаємодії.

Водночас найбільш ефективним є комплексний підхід до лікування, який поєднує медикаментозну терапію, психотерапію та психологічну підтримку. Це дозволяє не лише зменшити симптоми розладу, а й сприяти довготривалому покращенню психічного здоров'я та загального благополуччя людини.

Список використаних джерел

1. Орос М.М. Сучасні підходи до діагностики та корекції тривожних і депресивних розладів. Медична газета «Здоров'я України 21 сторіччя» № 11 (480), 2020.

2. Орос М.М., Тодавчич О.В. Нейробіологічні основи депресії та тривожного розладу: принципи консервативного лікування. НЕЙРОNEWS. №10 (111). 2019. С. 34-36.
3. Тривожно-депресивний розлад. Helsi.me. 2025. URL: <https://helsi.me/blog/tryvozhno-depresyvnyy-rozlad>
4. Тривожні розлади: визначення та симптоми. URL: <https://www.mh4u.in.ua/shukayu-dopomogu/tryvozhni-rozlady-vyznachennya-ta-symptomu/>

Секція: Фізична культура, спорт та реабілітація

Вплив фізичної активності на психоемоційний стан студентів

Василенко Кіра, здобувачка вищої освіти

Навчально-науковий інститут фізичної культури, спорту та спеціальної освіти

Кафедра теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського

Мартиненко Софія, здобувачка вищої освіти

Кафедра фізичного виховання та спорту

Національний університет «Одеська політехніка»

Навчання у закладах вищої освіти часто супроводжується високим рівнем емоційного напруження, значним обсягом інформації та постійною інтелектуальною активністю. Підготовка до занять, виконання академічних завдань, складання іспитів і необхідність адаптації до швидкого темпу життя можуть негативно впливати на психологічне самопочуття молоді.

На тлі зростання психоемоційного навантаження особливого значення набувають засоби підтримки ментального здоров'я, серед яких важливе місце посідає рухова активність. Регулярні фізичні навантаження допомагають не лише зміцнювати організм, але й покращують емоційний стан, сприяють зниженню тривожності та підвищують стресостійкість.

Актуальність теми полягає у необхідності пошуку ефективних способів профілактики емоційного виснаження студентів в умовах цифровізації та малорухливого способу життя.

Регулярний рух позитивно впливає на функціонування нервової системи та допомагає організму краще адаптуватися до психоемоційних навантажень. Під час тренувань активізуються фізіологічні процеси, пов'язані з виробленням ендорфінів і серотоніну, що сприяють покращенню настрою та зменшенню внутрішнього напруження [1].

Систематичні заняття спортом допомагають знизити рівень тривожності, покращують сон і створюють відчуття емоційної стабільності. Для студентської молоді це особливо важливо, оскільки період навчання часто супроводжується підвищеним рівнем стресу та психічного виснаження.

Крім того, активний спосіб життя формує відчуття контролю над власним станом, що позитивно впливає на самооцінку та впевненість у собі.

Інтенсивний ритм студентського життя нерідко стає причиною емоційного перевантаження. Постійні дедлайни, конкуренція та високі вимоги до успішності можуть провокувати втому, дратівливість і психологічне виснаження [2]

У таких умовах фізичні вправи виступають природним способом емоційного розвантаження. Навіть помірна активність допомагає зменшити рівень нервового напруження та сприяє відновленню внутрішнього ресурсу.

Важливим аспектом є і те, що спортивна діяльність розвиває самодисципліну, витривалість та здатність краще справлятися зі стресовими ситуаціями, що позитивно відображається не лише на психологічному стані, але й на навчальній діяльності.

Позитивний вплив рухової активності поширюється також на когнітивну сферу. Покращення кровообігу та насичення мозку киснем сприяють підвищенню концентрації уваги, швидкості мислення та ефективності запам'ятовування інформації.

Молоді люди, які підтримують активний спосіб життя, зазвичай демонструють кращу працездатність і здатність до самоорганізації. Регулярні тренування допомагають зменшити втому, підвищують рівень енергії та покращують загальну продуктивність [3]

Особливого значення це набуває в умовах сучасної освіти, де значна частина навчального процесу пов'язана з тривалим перебуванням за комп'ютером та високим інформаційним навантаженням.

Сучасна студентська молодь дедалі частіше стикається з проблемою недостатньої рухової активності. Тривале сидіння під час навчання, використання гаджетів та низький рівень фізичних навантажень негативно впливають як на фізичний, так і на емоційний стан.

Дефіцит руху може спричинити хронічну втому, апатію, порушення сну та зниження рівня життєвої енергії. У багатьох випадках малорухливий спосіб життя також пов'язаний із підвищенням рівня тривожності та емоційної нестабільності [4].

Саме тому питання підтримки активності серед молоді сьогодні розглядається не лише як складова фізичного здоров'я, але і як важливий елемент психологічного благополуччя.

Підтримка психоемоційної рівноваги студентів потребує комплексного підходу, важливою складовою якого є популяризація активного способу життя. Освітні заклади можуть створювати умови для занять спортом, розвитку спортивних секцій та формування позитивного ставлення до рухової активності.

Не менш важливим залишається і розвиток особистої мотивації молоді. Навіть регулярні прогулянки, фітнес або помірні фізичні вправи здатні суттєво покращити самопочуття та емоційний стан.

Усвідомлення зв'язку між фізичною активністю та психологічним здоров'ям сприяє формуванню відповідального ставлення до власного способу життя.

Висновки

Рухова активність є важливим чинником підтримки психоемоційного благополуччя студентської молоді. Регулярні фізичні навантаження сприяють зниженню рівня стресу, покращенню емоційного стану, розвитку стресостійкості та підвищенню когнітивної ефективності.

Водночас недостатня кількість руху та малорухливий спосіб життя можуть негативно впливати на психологічне самопочуття, рівень енергії та загальну якість життя студентів.

Таким чином, формування культури фізичної активності є важливою умовою підтримки ментального здоров'я молоді та підвищення ефективності навчальної діяльності.

Список використаних джерел

1. Колос О.А., Підлужняк О.І., Кулик Д.Г. Вплив фізичних навантажень на психоемоційний стан студентів у ЗВО. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/49623/24220.pdf?sequence=3&isAllowed=y>
2. Психоемоційний стан студентської молоді та його корекція засобами фізичних вправ. (2026). *Physical Culture And Sport: Scientific Perspective*, 1, 534-542. <https://doi.org/10.31891/pcs.2026.1.59>
3. Kovalchuk, D. (2026). Вплив фізичної активності на психологічний стан студента. URL: https://www.academia.edu/164430172/ВПЛИВ_ФІЗИЧНОЇ_АКТИВНОСТІ_НА_ПСИХОЛОГІЧНИЙ_СТАН_СТУДЕНТА
4. Bondarchuk, N., & Zharkova, K. (2025). The impact of physical exercise on the psycho-emotional state of students during the academic year. *Theory and Practice of Physical Culture and Sports*, 4(1), 53-65. doi: 10.69587/tppcs/1.2025.53.

Секція: Психологія та психіатрія

Взаємозв'язок психологічної стійкості та мотивації до саморозвитку осіб різних вікових груп в умовах війни

Байдюк Надія Павлівна, здобувачка вищої освіти бакалаврського рівня за спеціальністю «Психологія»

Соціально-психологічний факультет

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Науковий керівник:

Кириченко Віктор Васильович, доктор психологічних наук,

професор кафедри соціальної та практичної психології

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Анотація

У роботі проаналізовано особливості взаємозв'язку психологічної стійкості, мотивації та саморозвитку осіб різних вікових груп в умовах війни. Обґрунтовано значення психологічної стійкості як внутрішнього ресурсу особистості, що забезпечує здатність адаптуватися до тривалого стресу, підтримувати емоційну рівновагу та зберігати активність в умовах воєнного часу. На підставі емпіричного дослідження встановлено наявність взаємозв'язку між психологічною стійкістю, мотивацією та саморозвитком у підлітків, юнаків і дорослих. Найбільш виражений взаємозв'язок між мотивацією та саморозвитком виявлено у підлітків, тоді як у дорослих більш суттєвим виявився взаємозв'язок між психологічною стійкістю та саморозвитком. Отримані результати підтвердили важливість психологічної стійкості для підтримки мотивації та особистісного розвитку в умовах тривалого воєнного стресу.

Основна частина

В умовах війни проблема психологічної стійкості особистості набуває особливої актуальності, оскільки тривалий стрес, емоційне напруження та невизначеність щодо майбутнього суттєво впливають на мотиваційну сферу та здатність особистості до саморозвитку. У сучасних психологічних дослідженнях психологічна стійкість розглядається як здатність особистості підтримувати емоційну рівновагу, адаптуватися до складних життєвих обставин та зберігати активність навіть в умовах тривалого психоемоційного навантаження [2]. Водночас мотивація до саморозвитку визначає прагнення особистості до змін, самореалізації та досягнення поставлених цілей [1]. На підставі аналізу наукових джерел встановлено, що психологічна стійкість, мотивація та саморозвиток утворюють взаємопов'язану систему, у якій кожен компонент впливає на інший.

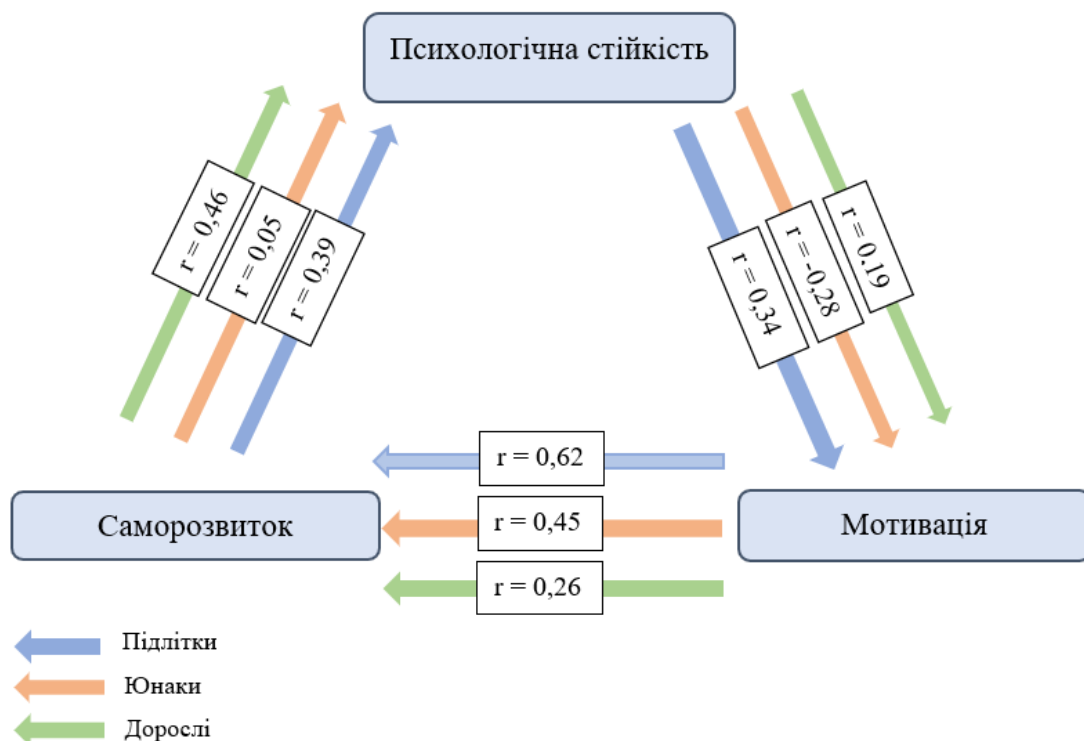
Мета дослідження передбачала вивчення особливостей взаємозв'язку психологічної стійкості та мотивації до саморозвитку осіб різних вікових груп в умовах війни. Гіпотезою дослідження було припущення про те, що між психологічною стійкістю та мотивацією до саморозвитку існує статистично значущий взаємозв'язок, який має вікові особливості в умовах війни.

У дослідженні взяли участь 60 осіб, серед яких були підлітки, юнаки та дорослі (по 20 осіб у кожній групі). Для дослідження було використано наступні методики:

- Шкала життестійкості Коннора–Девідсона
- Методика «Діагностика мотивації до успіху» Т. Елерса
- Методика «Самооцінка здібності до самоосвіти та саморозвитку особистості» О. Сергеєнкова.

Для статистичної обробки результатів застосовано коефіцієнт лінійної кореляції Пірсона.

У ході емпіричного дослідження було здійснено порівняльний аналіз результатів кореляційного дослідження у різних вікових групах (див. рис.1).

Рис.1. Порівняльний аналіз результатів кореляційного дослідження у різних вікових групах

Отримані результати підтвердили наявність взаємозв'язку між психологічною стійкістю, мотивацією та саморозвитком в умовах війни, однак найбільш виражені показники були зафіксовані між мотивацією та саморозвитком у підлітків ($r = 0,62$). Це свідчить про те, що в умовах тривалого

воєнного стресу саме мотиваційна сфера значною мірою визначає прагнення підлітків до розвитку, самопізнання та досягнення цілей.

Помірний взаємозв'язок між мотивацією та саморозвитком було виявлено у юнаків ($r = 0,45$), що може пояснюватися підвищеною тривожністю щодо майбутнього, нестабільністю життєвих перспектив та процесом професійного самовизначення в умовах війни. У дорослих цей показник був нижчим ($r = 0,26$), що свідчить про більшу стабільність мотиваційної сфери та вплив відповідальності за сім'ю, безпеку і соціальні ролі.

Суттєвий взаємозв'язок також було встановлено між психологічною стійкістю та саморозвитком у дорослих ($r = 0,46$). Отриманий результат підтверджує, що в умовах війни психологічна стійкість виступає важливим ресурсом підтримки активності, працездатності та особистісного розвитку. У підлітків показник становив 0,39, що свідчить про важливість емоційної рівноваги та підтримки для збереження прагнення до саморозвитку в умовах постійного психоемоційного навантаження.

Водночас взаємозв'язок між психологічною стійкістю та мотивацією в усіх вікових групах виявився нижчим ($r = 0,34$ у підлітків; $r = 0,28$ у юнаків; $r = 0,19$ у дорослих), однак результати підтвердили, що психологічна стійкість сприяє підтримці мотивації та здатності особистості адаптуватися до тривалого воєнного стресу.

Отже, результати дослідження підтвердили наявність взаємозв'язку між психологічною стійкістю, мотивацією та саморозвитком осіб різних вікових груп в умовах війни. Встановлено, що психологічна стійкість виступає важливим внутрішнім ресурсом підтримки мотивації, активності та прагнення до особистісного розвитку в умовах тривалого воєнного стресу. Найбільш виражений взаємозв'язок між мотивацією та саморозвитком було виявлено у підлітків, тоді як у дорослих більш суттєвим виявився взаємозв'язок між психологічною стійкістю та саморозвитком. Отримані результати частково підтвердили висунуту гіпотезу та засвідчили наявність вікових особливостей прояву досліджуваних психологічних феноменів в умовах війни.

Список використаних джерел

1. Каневський В.І. (2022). Фактори моделі саморозвитку особистості. Габітус, 36, 166–172.
2. Кравцова О. (2018). Стресостійкість особистості як психологічний феномен: Основні теоретичні підходи. Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки», 7(36), 98–117.

Секція: Освіта та педагогіка

Коворкінг як осередок творчого розвитку здобувачів освіти

Книрша Єва Олександрівна, здобувачка передвищої освіти молодшого бакалаврського рівня

ОПП «Видовищно-театралізовані заходи»

Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І.П. Котляревського, Україна

Науковий керівник:

Боцула Світлана Павлівна, викладач-методист, спеціаліст вищої категорії

Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв ім. І. П. Котляревського, Україна

Анотація: Серед важливих завдань освітніх закладів культури і мистецтв, на виконання завдань державної політики, є проведення заходів у розрізі організації освітнього процесу та сприяння творчому розвитку і водночас формуванню практично-професійних навичок здобувачів освіти. Останнім часом почали набирати популярності різні формати коворкінгів.

Ключові слова: коворкінг, нетворкінг-івент, арт-заняття, інклюзивне середовище, сучасний робочий простір.

Сьогодні, в період війни, держава все більше приділяє уваги відновленню ментального здоров'я різних категорій населення, а особливо підростаючого покоління. Це стосується, перш за все, дітей з інвалідністю; дітей учасників бойових дій; дітей, батьки яких загинули чи пропали безвісти; дітей-сиріт, дітей ВПО. Для них практикується створення інклюзивного середовища з метою використання травм-інформованих культурних практик, музичних, театральних, хореографічних арт-занять.

Однією з важливих моделей організації робочого простору є коворкінг, оскільки дає широкі можливості для неформального спілкування і може вдало використовуватися як для тематичних зустрічей так і для проведення семінарів, майстер-класів, переговорів, конференцій, нетворкінг-івентів, тренінгів, а також може працювати, як творча майстерня, тим самим даючи неабиякі можливості для розвитку професійних якостей студентів, реалізації їх творчих напрацювань. Разом з тим, така форма роботи дає змогу студентам отримати новий життєвий та професійний досвід, а відвідувачам – унікальну можливість через засоби мистецького впливу та взаємодії покращити свій психоемоційний стан та здобути нові знання.

Також коворкінг може слугувати творчою майстернею як одним з найпопулярніших форматів сучасних робочих просторів, тому варто звернути увагу на оформлення приміщення професійним обладнанням, яке сприятиме

комфортному розвитку творчих здібностей, стане місцем для пошуку натхнення, генерування вигідних ідей, професійного зростання. Такий простір слід продумати до дрібниць, врахувати кожну деталь, щоб робочі зони відрізнялися унікальним стильним дизайном, а зони відпочинку – комфортом.

Тож для любителів образотворчого мистецтва, варто подбати про необхідне обладнання для малювання, ліплення, обробки дерева і металу тощо. У свою чергу любителі музичного мистецтва, окрім підсилюючої апаратури, повинні мати обладнання для створення студійних записів та комп'ютерну техніку, щоб працювати в музичних комп'ютерних програмах. Любителі слова, театрального мистецтва повинні подбати і використати в оформленні певні декорації, атрибути та реквізит.

Враховуючи те, що характер навчального заходу в коворкінгу залежить від потреб відвідувачів, організатори повинні орієнтуватися на інтереси, запити аудиторії, а на основі цього формувати програму дій і, за потреби, укладати угоди з відповідними фахівцями та ретельно готуватися до кожної зустрічі. Важливо й те, що робота в коворкінгу організовується таким чином, щоб студенти, фахівці та учасники заходів мали можливість не тільки плідно працювати, а й відпочивати. Це пояснюється тим, що відпочинок виконує рекреаційну функцію, а тому сприяє відновленню не тільки фізичного, а й ментального здоров'я та формуванню атмосфери невимушеної співпраці, а отже взаєморозуміння, взаємодовіри, дружніх відносин.

Важливим орієнтиром у діяльності коворкінгу в навчальному закладі є також залучення якомога більшої кількості відвідувачів, щоб зробити їх постійними учасниками освітнього та рекреаційного простору. Це дасть можливість систематично та планомірно рекламувати діяльність закладу. У свою чергу така діяльність буде спрямована як на набір абітурієнтів, так і на співпрацю з зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями), що є надзвичайно важливим на сьогоднішній день.

У рамках спільної діяльності з реалізації різноманітних культурно-мистецьких проєктів студенти матимуть можливість самореалізуватися як майбутні фахівці, працюючи в реальних виробничих умовах з реальною аудиторією, і в такий спосіб отримають неоціненний досвід творчої співпраці та професійні навички, а роботодавці матимуть можливість якісного підбору кадрів, здатних вільно реагувати на виклики сьогодення та самостійно вирішувати професійні задачі. Саме така співпраця є надзвичайно важливою і затребуваною в умовах сьогодення.

Ще однією з переваг коворкінгу в освітніх закладах є надання оренди або ж всього приміщення для проведення найрізноманітніших заходів, або ж – окремих робочих місць на годину, кілька годин, день, місяць і так далі. Тому коворкінг, робота якого організована належним чином, може також приносити додатковий прибуток для освітнього закладу, а кошти отримані від оренди можна буде використати на додаткове обладнання чи оформлення та подальший розвиток.

Отже, коворкінг – простір, де можна не тільки працювати, а й спілкуватися, обмінюватися ідеями, встановлювати ділові та творчі зв'язки, організовувати і проводити найрізноманітніші масові заходи, підтримувати ментальне здоров'я, сприяти розвитку творчих здібностей дітей та молоді.

Список використаних джерел:

1. 1.Бібліотеки як коворкінг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: calameo.com (Перетворення бібліотек у вільні простори для роботи).
2. 2.Залізник С. К. Розробка фірмового стилю книгарні-коворкінгу «Штиль» : кваліфікаційна робота [Електронний ресурс]. – Київ : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025. – 50 с. – Режим доступу: elibrary.kubg.edu.ua (Аналіз ринку коворкінгів, цільова аудиторія та айдентика).
3. 3.Лобозінська Н. Д. Принципи проектування інтер'єрів коворкінгів : кваліфікаційна робота [Електронний ресурс]. – Луцьк : ЛНТУ, 2023. – 107 с. – Режим доступу: lib.lntu.edu.ua (Досліджено історичні передумови, види коворкінгів та принципи їх проектування).
4. 4.Марусяк Б. П. Коворкінг-простір в готелях : кваліфікаційна робота [Електронний ресурс]. – Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаніка, 2021. – 68 с. – Режим доступу: lib-gero.pnu.edu.ua (Фактори створення, переваги та недоліки коворкінгів).
5. 5.Федоткіна А. О. Дизайн-проект інтер'єру кав'ярні-коворкінгу : кваліфікаційна робота [Електронний ресурс]. – Київ : КНУТД, 2023. – 88 с. – Режим доступу: er.knutd.edu.ua (Вимоги до функціональних робочих місць, освітлення та дизайну).

Вплив соціальних мереж на навчальну мотивацію студентів

Олександрова Олена Сергіївна, здобувачка вищої освіти
Соціально-гуманітарний факультет
Західноукраїнський національний університет
Максименко Олексій Вікторович, здобувач вищої освіти
Соціально-гуманітарний факультет
Західноукраїнський національний університет

Сучасний освітній простір функціонує в умовах активного розвитку цифрових технологій та постійного інформаційного обміну. Соціальні мережі стали невід'ємною частиною повсякденного життя молоді та суттєво впливають на спосіб сприйняття інформації, комунікацію та навчальну діяльність студентів.

Сьогодні платформи Instagram, TikTok, Telegram, Facebook та YouTube використовуються не лише для розваг і спілкування, але й як джерело освітнього контенту, професійного розвитку та академічної взаємодії. У зв'язку з цим питання впливу соціальних мереж на навчальну мотивацію студентів набуває особливої актуальності [1].

Навчальна мотивація є одним із ключових чинників ефективності освітнього процесу, оскільки саме вона визначає рівень зацікавленості студента у здобутті знань, готовність до самостійної роботи та прагнення до професійного розвитку. Водночас цифрове середовище створює як нові можливості для підтримки мотивації, так і певні ризики, пов'язані зі зниженням концентрації уваги та формуванням залежності від швидкого інформаційного контенту.

Активне використання цифрових платформ суттєво змінило підходи до отримання інформації та організації навчальної діяльності. Студенти все частіше використовують соціальні мережі для пошуку навчальних матеріалів, перегляду освітніх відео, комунікації з викладачами та обміну інформацією між собою [2].

Завдяки швидкому доступу до великого обсягу інформації цифрові платформи створюють додаткові можливості для самоосвіти. Освітній контент у форматі коротких відео, презентацій або інтерактивних матеріалів часто сприймається студентами легше, ніж традиційні форми подачі інформації.

Водночас постійна присутність у соціальних мережах змінює характер навчальної діяльності. Формується звичка до швидкого сприйняття інформації, що може ускладнювати роботу з великими текстами, аналітичними матеріалами та науковою літературою.

Цифрові платформи можуть виступати ефективним інструментом підтримки навчальної мотивації. Насамперед це пов'язано з доступністю інформації та можливістю швидкого отримання навчальних матеріалів. Освітній контент у соціальних мережах часто має більш сучасний і зрозумілий формат, що сприяє підвищенню зацікавленості студентів у навчанні.

Важливу роль відіграє і фактор комунікації. Онлайн-взаємодія дозволяє студентам швидко обмінюватися інформацією, обговорювати навчальні питання та підтримувати академічну активність навіть поза межами аудиторії. Це створює відчуття залученості до освітнього процесу та сприяє формуванню навчальної спільноти [3].

Крім того, соціальні мережі можуть стимулювати професійний розвиток. Доступ до тематичних блогів, науково-популярних ресурсів та професійних сторінок дозволяє студентам розширювати власний кругозір і формувати інтерес до майбутньої професії.

Попри позитивні можливості, надмірне використання соціальних мереж може негативно впливати на навчальну мотивацію. Однією з головних проблем є постійне відволікання уваги. Короткий розважальний контент, швидка зміна інформації та безперервний потік повідомлень знижують здатність до тривалої концентрації.

У багатьох студентів формується звичка до поверхневого сприйняття інформації, що ускладнює виконання завдань, які потребують аналітичного мислення та глибокого опрацювання матеріалу. Через це знижується продуктивність навчальної діяльності та зростає рівень академічної прокрастинації.

Окремою проблемою є емоційне виснаження, спричинене постійним перебуванням у цифровому середовищі. Надлишок інформації, порівняння себе з іншими користувачами та інформаційне перевантаження можуть негативно впливати на психологічний стан студентів і знижувати рівень внутрішньої мотивації [1,2].

У сучасних умовах навчальна мотивація дедалі більше залежить від способу подачі інформації та рівня залучення студентів до освітнього процесу. Традиційні методи навчання часто поступаються інтерактивним цифровим форматам, які краще відповідають особливостям сучасного інформаційного середовища.

Ефективне використання соціальних мереж у навчанні потребує балансу між цифровими технологіями та академічною дисципліною. Важливого значення набуває розвиток навичок самоорганізації, критичного мислення та інформаційної грамотності.

Роль викладача в цих умовах також змінюється. Сучасний педагог повинен не лише передавати знання, але й допомагати студентам орієнтуватися в інформаційному просторі, формувати навички усвідомленого використання цифрових ресурсів та підтримувати навчальну мотивацію в умовах постійних інформаційних відволікань.

Висновки

Соціальні мережі стали важливою складовою сучасного освітнього середовища та суттєво впливають на навчальну мотивацію студентів. Їх використання створює нові можливості для доступу до інформації, професійного розвитку та академічної комунікації.

Водночас надмірне перебування у цифровому просторі може негативно впливати на концентрацію уваги, самоорганізацію та ефективність навчальної діяльності. Саме тому важливим є формування культури усвідомленого використання соціальних мереж у процесі навчання.

Таким чином, вплив соціальних мереж на навчальну мотивацію є неоднозначним і залежить від способу використання цифрових платформ, рівня самоконтролю студентів та організації сучасного освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Морзе Н.В., Буйницька О.П. Цифрові технології в освіті: сучасні тенденції використання. 2020. № 8. С. 17-29.
2. Кухаренко В.М. Використання соціальних мереж у навчальному процесі закладів вищої освіти. 2018. Т. 9, № 1. С. 45-53.
3. Жалдак М.І., Рамський Ю.С. Інформаційні технології в освіті та формування сучасного освітнього середовища. 2017. № 8. С. 3-7.

Секція: Охорона праці та цивільна безпека

Профілактика професійного вигорання працівників

Сидоренко Марія Вікторівна, здобувачка освіти
Кафедра «Охорона праці і навколишнього середовища»
Національний університет «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

Професійна діяльність часто супроводжується високим рівнем навантаження, швидким темпом роботи та постійною необхідністю адаптації до змін. Підвищені вимоги до продуктивності, емоційна напруга та нестача часу для відновлення негативно впливають на психологічний стан працівників.

За таких обставин дедалі більшого поширення набуває професійне вигорання – стан емоційного, психічного та фізичного виснаження, що виникає внаслідок тривалого стресу та хронічного перевантаження. Це явище позначається не лише на ефективності праці, але й на загальному самопочутті людини, її мотивації та якості життя [1,2].

Особливо вразливими є професії, пов'язані з високим рівнем відповідальності, постійною комунікацією та емоційним навантаженням. Саме тому питання профілактики професійного вигорання має важливе значення як для працівників, так і для роботодавців [3].

Емоційне виснаження формується поступово під впливом тривалого стресу та постійного психологічного напруження. Одним із головних чинників є надмірне робоче навантаження, яке супроводжується дефіцитом часу на відпочинок і відновлення.

Негативний вплив також мають монотонність роботи, високий рівень відповідальності, відсутність емоційної підтримки та несприятливий психологічний клімат у колективі. У багатьох випадках додатковим фактором стає невідповідність між професійними очікуваннями людини та реальними умовами праці.

Підвищений ризик розвитку вигорання характерний і для працівників, які мають труднощі з емоційним самоконтролем або не вміють підтримувати баланс між роботою та особистим життям.

Часто спостерігаються дратівливість, емоційна нестабільність, труднощі з концентрацією уваги та зниження продуктивності праці. У деяких випадках виникає відчуття професійної безпорадності та байдужості до результатів власної діяльності.

Тривале ігнорування таких проявів негативно впливає не лише на психологічний стан, але й на фізичне здоров'я працівника.

Емоційне виснаження суттєво знижує якість професійної діяльності та рівень працездатності. Працівники, які перебувають у стані хронічного стресу,

частіше допускають помилки, мають труднощі з прийняттям рішень та втрачають зацікавленість у результатах роботи [1].

Негативні наслідки проявляються також у міжособистісній взаємодії. Погіршення емоційного стану може призводити до конфліктності, зниження комунікаційної ефективності та погіршення атмосфери в колективі.

Для організацій це створює ризики зниження продуктивності праці, збільшення кількості професійних помилок та підвищення рівня кадрової плинності.

Ефективна профілактика емоційного виснаження потребує комплексного підходу, який охоплює як організацію робочого процесу, так і психологічну підтримку працівників [2].

Важливе значення має раціональний розподіл навантаження та дотримання режиму праці й відпочинку. Повноцінне відновлення ресурсів організму допомагає знизити рівень напруження та запобігти розвитку хронічної втоми.

Позитивний вплив мають також фізична активність, підтримка соціальних контактів, розвиток навичок емоційної саморегуляції та вміння встановлювати межі між професійним і особистим життям.

Не менш важливою є роль керівництва у створенні сприятливого психологічного клімату, підтримці працівників та формуванні культури турботи про психічне здоров'я в колективі.

Психологічне благополуччя працівників є важливою складовою ефективної професійної діяльності. Своєчасна підтримка допомагає знизити рівень стресу, покращити емоційний стан та запобігти розвитку серйозного психоемоційного виснаження.

Формування уважного ставлення до власного психічного здоров'я є важливою умовою підтримки професійної ефективності та загальної якості життя.

Висновки

Професійне вигорання є серйозною проблемою трудового середовища, яка негативно впливає на психологічний стан працівників, ефективність роботи та міжособистісну взаємодію в колективі.

Основними чинниками розвитку емоційного виснаження виступають хронічний стрес, надмірне навантаження та відсутність повноцінного відновлення. Саме тому профілактика вигорання потребує комплексного підходу, що включає підтримку психологічного здоров'я, раціональну організацію праці та формування балансу між професійною діяльністю й особистим життям.

Таким чином, своєчасна профілактика професійного вигорання є важливою умовою збереження психоемоційного благополуччя працівників та підвищення якості професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Професійне вигорання працівників некомерційного сектору. URL: <https://zagoriy.foundation/researches/doslidzhennya-profesijne-vigorannya-pracivnikiv-nekomercijnogo-sektoru/>
2. Вінс В., Каменська І., Подгорна В. (2025). Особливості профілактики професійного вигорання у працівників соціономічних професій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія. 54-57. 10.32782/psy-visnyk/2025.4.8.
3. Методичні рекомендації щодо профілактики професійного вигорання медичних працівників. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 4 червня 2025 року № 923. НЕЙРОNEWS. №6 (161). 2025. С.40-43

Охорона праці при дистанційній роботі: сучасні виклики та підходи до забезпечення безпеки

Заревська Інна Миколаївна, здобувач вищої освіти
Кафедра охорони праці, промислової та цивільної безпеки
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Сучасний розвиток цифрових технологій суттєво змінив організацію трудової діяльності, зробивши дистанційну роботу однією з поширених форм зайнятості. Особливо активно цей формат почав використовуватися в останні роки, коли глобальні соціально-економічні зміни та пандемічні обмеження змусили багато організацій перейти на віддалений режим роботи.

Дистанційна робота передбачає виконання професійних обов'язків поза межами традиційного офісу із використанням цифрових технологій. Вона має низку переваг, серед яких гнучкість графіка, економія часу на дорогу та підвищення автономності працівника. Водночас такий формат праці створює нові виклики у сфері охорони праці, оскільки межа між робочим і особистим простором часто розмивається, а контроль за умовами праці стає менш ефективним.

У зв'язку з цим питання забезпечення безпеки та збереження здоров'я працівників при дистанційній роботі набуває особливої актуальності.

Охорона праці в умовах дистанційної роботи має враховувати комплекс ризиків, які можуть негативно впливати на фізичний та психічний стан працівника. Однією з основних проблем є ергономічна організація робочого місця. У домашніх умовах працівники часто використовують непристосовані меблі або працюють у неправильній позі, що може призводити до порушень постави, болю у спині та шиї, а також до перевтоми очей.

Не менш важливими є психофізіологічні ризики, пов'язані з тривалою роботою за комп'ютером без достатніх перерв. Це може спричинити хронічну втому, зниження концентрації уваги, підвищення рівня стресу та емоційне виснаження. У багатьох випадках працівники відчувають складність у відокремленні робочого часу від особистого, що призводить до перевантаження та порушення балансу між роботою і відпочинком.

Окрему роль відіграють організаційні фактори. Відсутність чіткого графіка та постійна доступність працівника для робочих завдань можуть сприяти формуванню стану постійної напруги та зниженню загальної продуктивності.

Дистанційна робота впливає не лише на фізичний стан, але й на психоемоційне здоров'я працівників. Відсутність безпосереднього соціального контакту з колегами може призводити до відчуття ізоляції, зниження мотивації та емоційної залученості у робочий процес.

Важливим елементом охорони праці при дистанційній роботі є правильна організація робочого простору. Робоче місце повинно бути максимально ергономічним, з урахуванням правильного положення тіла, належного освітлення та мінімізації відволікаючих факторів. Це дозволяє зменшити фізичне навантаження та запобігти розвитку професійних захворювань опорно-рухового апарату.

Не менш важливим є дотримання режиму праці та відпочинку. Регулярні перерви під час роботи за комп'ютером, зміна діяльності та фізична активність сприяють зниженню втоми та підтриманню працездатності. Встановлення чіткого робочого графіка допомагає уникнути надмірного навантаження та зберегти баланс між професійною діяльністю і особистим життям.

Забезпечення безпечних умов дистанційної роботи є спільною відповідальністю роботодавця та працівника. Роботодавець має створювати умови для ефективної організації праці, надавати необхідні технічні засоби, проводити інструктажі та сприяти дотриманню режиму роботи. Водночас працівник повинен самостійно організовувати робоче місце, дотримуватися правил охорони праці та контролювати власне навантаження.

Важливим аспектом є також формування культури безпечної праці в цифровому середовищі, що включає усвідомлене ставлення до власного здоров'я та відповідальність за його збереження.

Дистанційна робота є невід'ємною частиною сучасного ринку праці, яка відкриває нові можливості для працівників і роботодавців. Водночас вона супроводжується специфічними ризиками для здоров'я, пов'язаними з ергономікою, психоемоційним навантаженням та організацією робочого процесу.

Ефективна система охорони праці в умовах дистанційної роботи повинна враховувати як фізичні, так і психологічні аспекти безпеки, забезпечуючи баланс між продуктивністю та збереженням здоров'я працівника. Лише комплексний підхід дозволяє мінімізувати негативні наслідки дистанційного формату роботи та підвищити його ефективність.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Охорона праці при дистанційній роботі. URL: <https://kadroland.com/news/2829-oxorona-praci-pri-distanciinii-roboti>
3. Охорона праці при дистанційній роботі. URL: <https://kadrovik.isu.net.ua/news/582785-okhorona-pratsi-pry-dystantsiyniy-roboti>
4. Шкарівська І. Дистанційна й надомна робота: виклики для служби охорони праці. URL: <https://op.expertus.com.ua/consultations/3681>

Секція: Культура і мистецтво

Література та кінематограф: взаємодія мистецтв

Степаненко Олеся, здобувач освіти
Факультет культури і мистецтв
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна

Анотація

У тезах розглядається взаємодія літератури та кінематографа як двох взаємопов'язаних видів мистецтва. Проаналізовано процес екранізації літературних творів, особливості трансформації художнього тексту у візуальний образ та вплив цих процесів на сприйняття культури сучасним суспільством.

Ключові слова: література, кінематограф, екранізація, мистецтво, адаптація, художній образ, культура.

Сучасна культура характеризується активною взаємодією різних видів мистецтва, які дедалі частіше перетинаються та взаємно збагачують один одного. Особливо яскраво цей процес проявляється у зв'язку між художнім словом та кіно, де літературні твори отримують нове життя на екрані.

Завдяки розвитку аудіовізуальних технологій кінематограф став одним із найвпливовіших мистецтв, здатних переосмислювати літературні сюжети та адаптувати їх до сучасного глядача. У свою чергу, література продовжує залишатися важливим джерелом сюжетів, образів і тем для кіноіндустрії.

Художня література традиційно виконує роль джерела сюжетних ідей для кінематографа. Багато відомих фільмів створено на основі романів, повістей чи оповідань, які стали фундаментом для сценарних інтерпретацій [1,2].

Перенесення тексту на екран передбачає не буквальне відтворення, а творче переосмислення першоджерела. Режисер і сценарист у цьому процесі виступають як інтерпретатори, які адаптують літературний матеріал до специфіки кіномови, зберігаючи при цьому основні ідеї та художній зміст.

Зміна форми подачі змісту є однією з ключових особливостей екранізації. Література базується на уяві читача та словесному описі, тоді як кіно використовує зорові образи, звук і монтаж для передачі інформації.

У процесі адаптації часто відбувається скорочення сюжетних ліній або зміна акцентів, що пояснюється обмеженням екранного часу та необхідністю створення динамічного візуального наративу. Водночас така трансформація дозволяє по-новому розкрити зміст твору та зробити його доступнішим для широкої аудиторії [1].

Аудіовізуальні адаптації суттєво впливають на популярність літературних творів. Часто після виходу фільму інтерес до першоджерела зростає, що стимулює читання оригінальних текстів.

Разом із тим, кіноінтерпретація іноді формує у глядача стійкий візуальний образ твору, який може домінувати над індивідуальним уявленням, сформованим під час читання. Таким чином, кінематограф не лише популяризує літературу, але й впливає на її інтерпретацію.

Попри різні засоби вираження, обидва мистецтва мають спільні структурні елементи – сюжет, композицію, систему образів та емоційний розвиток подій [2].

У літературі ці елементи реалізуються через слово та внутрішній світ персонажів, тоді як у кіно — через візуальні образи, акторську гру, монтаж і звук. Поєднання цих засобів дозволяє створювати багатовимірні художні твори, які впливають одразу на кілька рівнів сприйняття.

Екранізації виконують не лише художню, але й освітню функцію, знайомлячи широку аудиторію з класичною та сучасною літературою. Це сприяє збереженню культурної спадщини та її адаптації до умов цифрової епохи.

Висновки

Взаємодія літератури та кінематографа є складним і багаторівневим культурним процесом, що відображає еволюцію сучасного мистецтва. Література виступає джерелом змісту, тоді як кіно надає йому нової візуальної форми та розширює можливості сприйняття.

Синтез цих двох мистецтв сприяє збагаченню культурного простору, підсилює емоційний вплив творів та забезпечує їхнє широке розповсюдження в сучасному суспільстві.

Список використаних джерел

1. Пушак Ю. Література і кіно: (не)залежність мистецтв? URL: https://www.inst-ukr.lviv.ua/files/22/Pushak_Paradyhma-6.pdf
2. Синтез художньої літератури і кіномистецтва. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01002257-baf7.docx.html>

Збірник наукових праць
1-ї Міжнародної студентської наукової конференції
**«НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО СВІТУ»**
19-20 травня 2026р.
м. Львів, Україна

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №8621 від 21.04.2026

Організаційний комітет може не погоджуватися з точкою зору авторів.
Автори несуть відповідальність за правильність тексту тез.

<https://science-vector.com/>
e-mail: info@science-vector.com